

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 7 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina
Vasaris-February 16, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Sausio 30 d.** Kultūros ministerijoje įvyko spaudos konferencija, žurnalistai buvo supažindinti su Balio Sruogos šimtmečiui skirtais renginiais. Jubilėjaus minėjimo valstybinės komisijos pirmininkas Kultūros ministerijos sekretorius V. Balčiūnas pristatė ką tik "Regnum" fondo išleista knygą "Balys Sruoga mūsų atsiminimuose". Tai pakartotinis (šiek tiek pakeičiamas) 1974 m. Chicagoje išėjusių V. Daugirdaitės - Sruogienės parengtų prisiminimų leidimas. Numatyta išleisti 17 tomų B. Sruogos akademinių "Raštų". Daug kūrinių "Raštuose" bus publikuojama pirmą kartą. Būsimieji "Raštai" - tai anksti mirusio literatūros tyrinėtojo Algio Samulionio viso gyvenimo trūšas.

- **"Arkos" galerijoje** sausio 26-ąją įvyko Vilniaus tapytojų susirinkimas. Aptarę aktualius klausimus, susirinkusieji priėmė rezoliuciją, kurioje pritarė LDS suvažiavimo rengimo grupės paruoštam statuto projektui bei pasiūlymui sukviesti Lietuvos dailininkų suvažiavimą - konferenciją ne vėliau kaip 1996 metų kovo 8 dieną.

- **Vasario 5 - 9 d.** Vilniaus mokytojų namuose Švedijos ambasada, Švedijos institutas ir Atviros Lietuvos fondas rengė švedų filmų vaikams savaitę. Jos programoje - penkiolika animacinių ir vaizdinių filmų 6 - 12 metų vaikams, daugelis jų sukurti pagal ir Lietuvoje populiarias Astridos Lindgrén knygas. Suaugusių švedų literatūros ir kino vaikams gerbėjus Švedijos ambasada, Švedijos institutas, Atviros Lietuvos fondas, Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka ir Lietuvos kultūros ministerija vasario 9 - 10 d. kvietė į seminarą, vykusį M. Mažvydo bibliotekoje ir Atviros Lietuvos fondo namuose. Jame dalyvavo žurnalo "Opsis Kalopsis", leidyklų "Alfabeta" ir "Nördstet" redaktorės Birgitta Fransson, Birgitta Westin ir Agneta Markas, Švedijos kino instituto bendradarbis Klasas Viklundas, organizacijos "Gelbėkime vaikus" atstovė Anna Sallquist ir kt. Svečiai kalbėjo apie švedų vaikų literatūrą, paramą Švedijos savivaldybėms, kurios demonstruoja filmus mokyklose, savo kūrybą, leidinius, skirtus vaikams, rašytoja Christina Björk, pagal kurios knyga sukurtas filmas "Linea dailininko sode", gvildeno literatūros ir kino santykius.

- **"Sausio 13-oji"** - fotografijų ir spaudinių paroda, surengta nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje. Ekspozicijoje - fotografų V. Usinavičiaus, V. Gulevičiaus, G. Svitojaus, R. Jurgaičio, A. Sabaliausko, A. Juozapaičio, V. Azanovo, R. Vanago nuotraukos iš tragiškųjų Sausio įvykių, to meto spaudiniai, dokumentai. Įrengta stendų tomis dienomis žuvusiems atminti.

- **Vilniaus universiteto** bibliotekos rankraščių skyriaus skaičiuojamojoje atidengta skulptoriaus Mindaugo Šimkaus sukurta atminimo lenta bibliotekininkei Elenai Eimaitytei - Kačinskienei (1906 - 1989). Ši bibliotekininkė 1935 - 1939 m. dirbo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekos rankraštyne.

Lietuvos Seimas atstatydino premjerą

Vilnius, vasario 8 d. Lietuvos Seimas balsavo už šeštosios Lietuvos vyriausybės ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus atstatydinimą.

Už sausio 29-osios prezidento Algirdo Brazausko dekretą, kuriuo siūloma atleisti premjerą iš pareigų, atviru būdu balsavo 94 Seimo nariai. 26 parlamentarai balsavo prieš, o 4 susilaikė.

LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Algirdas Kunčinas didžiosios frakcijos vardu prašė slapto balsavimo, tačiau parlamentarai nutarė balsuoti atvi-

rai. Už slapta balsavimą buvo 29 Seimo nariai, prieš - 88 parlamentarai.

Prezidentas A. Brazauskas, teikdamas dekretą, pažymėjo, kad pagrindinė to priežastis - premjero A. Šleževičiaus indėlio atsiėmimas iš Lietuvos akcinio inovacinio banko prieš pat jo veiklos sustabdymą.

Jis taip pat pažymėjo esant linkęs palikti pagrindinę vyriausybės sudėtį ir nekeisti ekonominės, socialinės ir užsienio politikos kurso.

Premjeras A. Šleževičius in-

dėlio atsiėmimą sakė laikęs tik pretekstu jam atstatydinti ir pabrėžė nesuprantą tikrųjų jo atstatydinimo motyvų bei prezidento aplinkoje "rezgamų intrigų".

Per prezidento dekreto svarstymą opozicija daugiausia kritikavo premjerą dėl vyriausybės ekonominės politikos. A. Šleževičių rėmę LDDP frakcijos nariai atmetė šiuos priekaištus ir perspėjo, kad vyriausybės vadovo atstatydinimas kelia pavojų sėkmingam valstybės institucijų darbui.

AGEP

Seimas ieško kelių, kaip užpildyti laisvas LDDP vietas

Vilnius, vasario 6 d. Seimas atidėjo Seimo rinkimų įstatymo 81 straipsnio pakeitimo ir papildymo svarstymą, tačiau balsuojant alternatyviai, pasirinko opozicijos lyderio Vytauto Landsbergio projektą.

Šio straipsnio pakeitimas leistų išspresti susidariusią dabar ir nenumatytą rinkimų įstatyme padėtį, kai dviems pagal LDDP sąrašą išrinktiems Seimo nariams, mirus, o partijos rinkimų sąrašui pasibaigus, Seime yra 139 nariai. Tuo tarpu Konstitucijoje numatyta, kad Seime turi būti 141 narys.

Pagal V. Landsbergio parengtą projektą numatyta, kad tokiu atveju atliekantis Seimo nario mandatas būtų perduodamas kitam sąrašui.

Tokia nuostata numatyta tuo atveju, kai rinkimų metu partija ar politinė organizacija laimi daugiau vietų, nei yra jos sąrašė.

Pateikdamas savo projektą, V. Landsbergis pabrėžė, kad jau daugiau nei metai Seimo narių skaičius neatitinka Konstitucijos, ir kaltino neveiklumu Seimo valdybą bei Vyriausiąją rinkimų komisiją, iki šiol nepasiūliusias, kaip spręsti problemą. Jis taip pat kaltino LDDP vilkinant sprendimą, nes, sakė V. Landsbergis, jis dabar nepalankus valdančiajai partijai.

Balsuojant alternatyviai, Seimas iš pradžių atmetė LDDP frakcijos seniūno pavaduotojo Justino Karoso siūlymą, pagal kurį, susidariusi dabartinė situacija, Seimo nario vieta liktu neužimta.

Per kitą balsavimą V. Landsbergio pasiūlymas surinko vienu balsu daugiau nei Seimo pirmininko pavaduotojo Juozo Bernatonio projektas, pagal kurį vienas tos pačios partijos narys, išrinktas vienmandatėje apygar-

doje, taptų Seimo nariu, išrinktu daugiamandatėje apygardoje, o vienmandatėje apygardoje būtų surengti pakartotiniai rinkimai.

Už V. Landsbergio projektą balsavo 40 Seimo narių, o už J. Bernatonio - 39 parlamentarai. Tačiau, kadangi prieš balsavimą įsiregistravo 85 Seimo nariai, V. Landsbergio pasiūlymas taip pat nesurinko balsų daugumos.

Opozicijai pareiškus dėl to nepasitenkinimą, pirmininkavęs posėdžiui J. Bernatonis paskelbė svarstyme pertrauką.

Seimui taip pat yra pasiūlytas svarstyti, bet dar nepateiktas, LDDP frakcijos pavaduotojo Algirdo Kunčino projektas. Pagal jį numatyta, kad pritrūkus neišrinktų kandidatų politinė organizacija galėtų pati pasirinkti kitą sąrašą, iš kurio turėtų būti papildytas Seimo narių skaičius.

AGEP



O Vilniau, kur tavo spinduliai, kuriuos skleidė Lietuvai Tėvynei... Iš čia sklido mokslas ir menas į visą Lietuvą, čia paskelbta ir Lietuvos nepriklausomybė 1918 vasario 16 d. Pirmame plane matosi Šv. Onos, Bernardinų bažnyčios, toliau - Šv. Jono bažnyčios varpinė.

Amerikiečių bendrovė ieško finansavimo šaltinių "Mažeikių naftai"

Vilnius, vasario 7 d. Akcinėje bendrovėje "Mažeikių nafta" darbą pradėjo JAV bendrovė "Public Resources Infrastructure", po dviejų konkurso etapų tapusi jos finansine patarėja.

"Public Resources Infrastructure" pažadėjo maždaug per keturis mėnesius surasti "Mažeikių naftai" 30 milijonų JAV dolerių paskolų 2 - 3 metams su 10 - 12 % metinėmis palūkanomis.

"Paskolą ketinama panaudoti

apyvartinėms lėšoms, kurių įmonei labai trūksta. JAV bendrovė pasiūlė ir perspektyvinę schemą, pagal kurią būtų mėginama surasti finansavimo šaltinius (apie 80 milijonų JAV dolerių) įmonės rekonstrukcijos pirmajam etapui. Įgyvendinus šį etapą, "Mažeikių nafta" galėtų gaminti labai aukštos kokybės, geriausių tarptautinius standartus atitinkantį benzina, kurį būtų galima eksportuoti ir į Vakarų Europą",

- korespondentui sakė bendrovės ekonomikos ir finansų direktorė Vika Petrošienė.

Bendrovė "Mažeikių nafta" turi 1994 metais JAV kompanijos "Foster Wheeler" parengtą įmonės rekonstrukcijos programą, kurią sudaro du etapai. Ši projektą "Foster Wheeler" įvertino 120 milijonų JAV dolerių.

AGEP



LIETUVOS TARYBA skelbia

Lietuvos nepriklausomybė

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario m. 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės siuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo m. 18-23 d. 1917 metais, **skelbia atstanti nepriklausoma, demokratiniais pamatais sutvarkyta Lietuvos valstybę su sostine VILNIUJE** ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau suauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniais būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius, vasario 16 d. 1918 m.

Lietuvos Tarybos nariai:

Dr. J. Basanavičius, K. Bizauskas, M. Biržiška, S. Banaitis, P. Dovydaitis, St. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrulis, Dr. J. Šaulys, K. Saulys, J. Šernas, A. Stulginskis, A. Smetona, J. Smilgevičius, J. Staugaitis, J. Vallokalnis, J. Vileišis.

"Lietuvos Aidas", Vilniaus dienraštis, taip paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą, paskirdamas visą pirmąjį puslapį. Paskelbta 1918 vasario 19 d., antradienį.

Lietuvos Ambasadorius Vašingtone sveikina Vasario 16-osios proga

Gerbiami Tautiečiai!

Vėl švenčiame mūsų Tautos aukščiausios dvasinės palaimos dieną - Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atkūrimą. Ši šventė visada buvo ypatinga išeivijos lietuviams, kurie, skirtingai nuo brolių ir sesių Lietuvoje, per visus okupacijos metus galėjo atvirai minėti 1918 metų žygdarbi.

Nuo tos pirmosios Vasario 16-osios šventės praėjo 78 metai. Per tą laikotarpį, deja, dažniau minėjome nepriklausomybės netekimą nei jos atkūrimą. Laiminga šventė tarsi pavirsdavo liūdesio diena.

Vasario 16-osios proga linkiu visiems šiaurės Amerikos lietuviams kuo džiaugsmingiau atšvęsti šią dieną šeimoje, bažnyčioje, tautiečių ir mūsų draugų amerikiečių susibūrimuose. Šia proga pasidžiaukime bendrai mūsų tautos laimėjimais, atkuriant nepriklausomą Lietuvą, kartu nepamiršdami, kad tebelaukia nemaža valstybės kūrimo uždaviniai. Tai visų lietuvių laimėjimai, visų mūsų darbai. Tegu kiekviena sekanti Nepriklausomybės Diena bus dar laimingesnė ir šventiškesnė.

Dr. Alfonsas Eidintas,

Lietuvos Respublikos
Nepaprastasis ir Igaliojasis
Ambasadorius Jungtinėse
Amerikos Valstijose

Bankų skandalas A. Šleževičiaus rėmėjus šluote nušlavė, rodo apklausa

Vilnius, vasario 1 d. Skandalas dėl indėlio atsiėmimo praktiškai sunaikino Adolfą Šleževičių kaip visuomenės veikėją, rodo apklausa.

Gruodžio viduryje, prieš išplieskiant bankų krizei, ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus populiarumas buvo gana ženkliai padidėjęs, kai tuo tarpu daugelio kitų politikų smuko.

Tačiau dėl bankų skandalo A. Šleževičiaus populiarumas sausį rekordiskai nukrito. Ženkliai sumažėjo ir prezidento Algirdo Brazausko rėmėjų, ir jis vėl nusmuko į penktą vietą.

Labiausiai reitingą sausį pagerino užsienio reikalų ministras Povilas Gylys, kuris, kaip žinoma, kartu su gynybos ministru Linu Linkevičiumi viešai atsisakė dirbti vadovaujant A. Šleževičiui.

Tai rodo viešosios nuomonės tyrimas, kurį kas mėnesį atlieka bendra Lietuvos - Didžiosios Britanijos įmonė "Baltijos tyrimai". Atsakoma pagal pateiktą politikų sąrašą.

Lietuvos politikai, kuriuos visuomenė sausio viduryje vertino palankiausiai (palyginti su gruodžiu):

E. Bičkauskas	-	54 proc. + 1
R. Ozolas	-	51 +1
V. Adamkus	-	47 -3
K. Antanavičius	-	40 +1
A. Brazauskas	-	39 -5
V. Landsbergis	-	33+3
A. Sakalas	-	24 +1
G. Vagnorius	-	24 +2
C. Juršėnas	-	23 -3
A. Saudargas	-	22 +1
P. Gylys	-	21 +5
A. Šleževičius	-	6 -16

AGEP

Krikdėmai nedalyvaus sudarant naują vyriausybę

Vilnius, vasario 9 d. Krikščionys demokratų mano, kad premjero Adolfo Šleževičiaus atstatydinimas

politinių jėgų santykio nepakeičia, ir neketina dalyvauti naujos vyriausybės formavime.

AGEP



Prel. Kazimiera Vasiliauską, 1995m. Santarvės premijos laureatą, su duona pasitinka Bostono "Sodaauto" folkloro grupės nariai 1994 m. rudenį Bostono Lietuvių Piliiečių klube.

Edvardo Šulaičio nuotr.

Amerikiečiai nenutraukia pagalbos Lietuvai

Vilnius. Tarptautinėje konferencijoje JAV dalyvavę Lietuvos diplomatai ir kariškiai po susitikimų Washingtone sako, kad Lietuvos ir NATO suartėjimas "nenustoja dinamikos".

URM ir KAM sekretoriai Albinas Januška ir Valdas Sarapinas Washingtone susitiko su valstybės sekretoriaus pavaduotoja nacionalinio saugumo klausimais Lynn Davis, su kuria sutarta testuoti dvišales konsultacijas dėl Lietuvos pasirengimo tapti NATO nare. Tokios konsultacijos vyksta atsižvelgiant į pernykštį NATO tarybos principinį sprendimą ateityje priimti į organizaciją naujus narius.

Lynn Davis, pernai Vilniuje aptarusi saugumo politikos ir Europos integracijos perspektyvas su URM, KAM ir kitų žinybų pareigūnais, pakvietė Lietuvos delegaciją šiemet pratesti konsultacijas Washingtone, interviu BNS pasakė A. Januška. Viceministrai taip pat susitiko su JAV gynybos sekretoriaus pavaduotoju Fredericku Smithu. Susitikime apsparsstyto dvišalių santykių perspektyvos, saugumo Baltijos regione ir Europoje klausimai. Amerikiečių pareigūnai ypač pabrėžė Lietuvos dalyvavimo NATO taikos užtikrinimo misijoje Bosnijoje politinę reikšmę ir padėkojo už Lietuvos karių būrio pasiuntimą šiai misijai vykdyti, pranešė URM Informacijos skyrius.

Mėnesį Danijoje mokysis 33 Lietuvos taikdariai, rengdamiesi pusės metų taikos misijai Bosnijoje. Mokymų metu daugiausia laiko bus skiriama kovinei parengčiai.

LR

Pirmieji sostinės garbės piliečiai - R. Reaganas ir J. B. Hannibalssonas

"Vilniaus garbės piliečiai turėtų būti žmonės, nusipelnę miestui ir šaliai", - pasakė sostinės savivaldybės Kultūros ir meno skyriaus vedėjas Perlis Vaisieta. Savivaldybės valdybos posėdyje buvo svarstomas Garbės piliečio nuostatų projektas. Vilniaus garbės piliečio vardą mero (valdybos) teikimu suteiks taryba. Valdyba pasiūlė pirmuosius, kuriems gali būti skirtas Vilniaus garbės piliečio vardas, - JAV eksprezidentą Ronaldą Reaganą ir Islandijos užsienio reikalų ministrą Johną Boldviną Hannibalssoną.

Pasak Kultūros ir meno skyriaus vedėjo P. Vaisietos, kandidatų gali siūlyti ir visuomeninės organizacijos, ir piliečiai.

Vilniaus miesto Garbės piliečio vardas įsteigtas dar 1994 m. lapkričio mėn. Tuo pat metu nutarta sukurti Garbės piliečio medalį. Praėjusių metų kovo mėn. baigėsi konkursas ir medalis jau pagamintas pagal dailininkės Skaistės Žilinskienės projektą. Kartu su medaliu Garbės pilietis gaus liudijimą, jo vardas bus įrašytas į specialiąją Garbės piliečių knygą.

LA

Audriaus Naujokaičio paroda

(Paroda vyko š. m. sausio 2-27 dienomis Courthouse galerijoje, NYC.)

Parodoje išstatyti asambliažai susideda iš žmonių, vaizdų ir fragmentų nuotraukų, sugrupuotų ant vieno formato (24" x 36") skydų, bei konkrečių objektų, pritvirtintų prie skydo. Pavyzdžiui, trijų ar keturių nuotraukų grupė vaizduoja prekes krautuvelyje, o žemiau priklijuota tikra odinė pinigė; žmonės, fotografuoti kryžių ir Budos figūros fone, o apačioj, ant lentynėlės, padėta sena maldaknygė; intensyviai kalbančio vyro veidas svyra į didelių medžio atpjovon sukaltų vinių eile; arba vakaro migloj suliepsnoję New Yorko dangorėžiai sugretinti su penkiomis degtukų "knygutėmis"; raudonas ir žalias hidrantai, kriauklė, veidrodis, ir šalia jų - rytinio tualetų reikmenys. Nuotraukų grupę sieja detaliu ritmas, spalvinių masių

tapybinis išdėstymas, struktūrinės linijos. Tačiau akis nuolat grįžta prie to nuo skydo atšokančio objekto, kuris tampa raktu, kasdieniniams įvaizdžiams suteikiančiu metaforinę, poetinę dimensiją.

Darbai intriguoja kontrastų sugretinimu: plokštuma gretinama su trijų dimensijų objektu; nuotrauka su aktualija; vaizdinė realybė su metafora. Iškyla ir kita nelaukta dimensija, nepriklausanti nuo fotografijų turinio - spalvotos nuotraukos klimpsta į juodą foną lyg į kažkokią niūrią didmiesčio tuštumą, tuo tarpu panašus asambliažas baltame fone prasimuša į priekį, pasitinka žiūrovą tarsi išvalgi prašvaistė. Šis skirtingas kontrastų žaidimo poveikis irgi versta gilesnės studijos.

Aleksandra Kašubienė

Lietuvių fronto bičiuliai imasi politikos

Lietuvių fronto bičiulių, trumpai - **LFB,** konferencijos, surengtos 1995 m. gegužės 12-13 d. Chicagoje, nutarime sakoma, kad rezistencinė misija LFB keičia į politinę veiklą ir "ieško būdų tai veiklai testuoti". Fronto bičiuliai nutarė dalyvauti 1996 m. Seimo rinkimuose. LFB ryžtasi remti tvirtų demokratinių principų, krikščioniškos moralės kandidatų, nesusitępusių savo politinė praeitimi arba jos atsisakiusių. Organizacijai priklauso intelektualūs, pajėgūs dalyvauti politikoje užsienio lietuviai, kurie tikisi įsiliesti į krikščionišką, dešiniųjų politinių mūsų šalies partijų gretas.

1940 m. sovietų okupacija paskatino Lietuvoje anksti atsirasti ir veikti pagrindines rezistencijos jėgas. 1940 m. spalio 9 d. Vilniuje, stambiame pogrindininkų suvažiavime, buvo sukurta visam pogrindžiui vadovaujanti organizacija - Lietuvių aktyvistų frontas (LAF), derines visą tolesnę atskirų rezistentų būrių kovą prieš okupantus.

1941 m. birželio 23 d. vienas LAF vadų, 1941 m. sukilimo rengėjas L. Prapuolenis per Kauno radiofoną paskelbė apie Nepriklausomos Lietuvos ir jos Laikinosios Vyriausybės atkūrimą. Rugsėjo mėnesį kiti okupantai - naciai sustabdė Lietuvos Laikinosios Vyriausybės veiklą ir uždraudė LAF. Jis pasitraukė į pogrindį. 1941 m. rugsėjo pabaigoje Lietuvoje ėmė veikti LAF informacinis centras, kūrėsi pagrindinis organizacijos tinklas. LAF veikė dviem kryptimis: sekė ir aiškino okupantų nacių planus, skleidė apie juos žinias, politiškai orientavo visuomenę (leidė pogrindinį organą "Į laisvę" ir savaitinį "Lietuvių biuletinį") bei rengėsi ginkluotai kovai

(karinis skyrius, veikęs išvien su Lietuvos Laisvės Armija, telkė kovotojus, rūpinosi ginklais, rengėsi kovai prieš okupantus, jei baigtųsi karas). Frontas padėjo daug pastangų 1943 m. kuriant pogrindinį Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą - VLIK'ą, padėjo jam atsikurti 1945 m. Vakarų Vokietijoje. Ir 1943 m. Lietuvoje, ir 1945 m. Vokietijoje Fronto žmonės VLIK'e užėmė atsakingas pareigas. 1952-1964 m. LAF ir VLIK'o keliai, nesutapę su nuomonėmis, buvo išsiskyrę, bet vėliau vėl imta bendradarbiauti.

Kaip atsirado LFB? LAF aktyvistai, pasitraukę į Vakarus, toliau dirbo Lietuvai, o 1951 m. JAV gyvenantys LAF nariai susibūrė į Lietuvių fronto bičiulius (LFB) sąjūdį. Jie siekė padėti pavergtai Lietuvai, ir, keičiantis istorijai, aplinkybėms, gyvenimo reikalavimams, keitė savo siekius bei nuostatas, bet nuosekliai veikė per JAV Kongresą, kad JTO būtų išnagrinėta Lietuvos byla. LFB daug prisidėjo kuriant JAV Lietuvių Bendruomenę, Lietuvių Fondą, rėmė visą veiklą gimtinės laisvei sugrąžinti. Nuo 1953 m. Bičiuliai leidžia žurnalą "Į laisvę", jį įkurtas "Į laisvę fondas" lietuviškai kultūrai ugdyti" yra išleides daug vertingos literatūros apie Lietuvos istoriją ir okupacinių metų rezistenciją. Europoje susikūręs LFB nuo 1954 m. rengia Lietuviškųjų studijų savaites, JAV ir Kanados Frontas nuo 1957 m. rengia kasmetines Studijų ir poilsio savaitines stovyklas, organizuoja 1941 m. sukilimo minėjimus, politines konferencijas, įvairius rezistencinę dvasią palaikančius renginius. LFB - vienintelė politinė lietuvių grupė užsienyje, kuri parengė ir išleido būsimos atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybinės santvarkos pagrindus "Į pilnutinę demokratiją". Su šiuo

leidiniu plačiąja Lietuvos visuomenę turėtų supažindinti LFB kultūrinis sektorius per "Į laisvę fondą". Chicagoje gegužės 12-13 d. priimtame nutarime rašoma, kad "Į laisvę fondo" veikla užsienyje pamažu mažinama, didesnę darbų dalį perkelti į Lietuvą ir atitinkamai didinant "Į laisvę fondo" Lietuvos filialui visokeriopą paramą.

"Į laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti" vasarą Kaune surengė 4-ąją studijų savaitę "Lietuva: valstybė ir visuomenė 1990-1995". Lietuvos ir išeivijos mokslininkų pranešimuose nagrinėtos lietuvių tautos, Lietuvos valstybės problemos ir rūpesčiai po nepriklausomybės atstatymo, aptarti teisės, religijos, demokratijos ugdymo klausimai. Studijas pradėjo "Į laisvę fondo" pirmininkas J. Kairevičius ir sekretorius - Kauno laikraščio "Kauno laikas" vyriausiasis redaktorius V. Valiūšaitis. Pasak vėliau kalbėjusio "Į laisvę fondo" skyriaus valdybos pirmininko, istoriko dr. J. Tumėlio, neigama itaką valstybingumui įtvirtinimui turėjo paskubomis priimti įstatymai dėl žemės grąžinimo, dėl teisų, dėl pilietybės, kurie suvaržė tautiečių teises ir supriešino lietuvių gimtinei bei užsienyje. Literatūros tyrinėtojas vilnietis dr. V. Kubilius klausė, ar Lietuva vėl turi kapituluoti - kaip 1941 m. vasarą, kai Lietuvių aktyvistų frontas paskelbė nepriklausomybę, bet dėl nacių okupacijos negalėjo to įgyvendinti.

1995 m. rugsejo 12 d. "Lietuvos aide" paskelbtame pokalbyje su Lietuvių fronto bičiuliu aktyvistu iš Kalifornijos p. Juozu Kojeliu priminta, kad 1992 m. pavasarį LFB leidžiamas žurnalas "Į laisvę" ragino išeivius "budėti ir žvalgytis, kad nesusvyruotų ten sugrįžusi laisvė. Kai kraštas visiškai išbris iš komunizmo peikės, geriau matysime, ko ten svar-

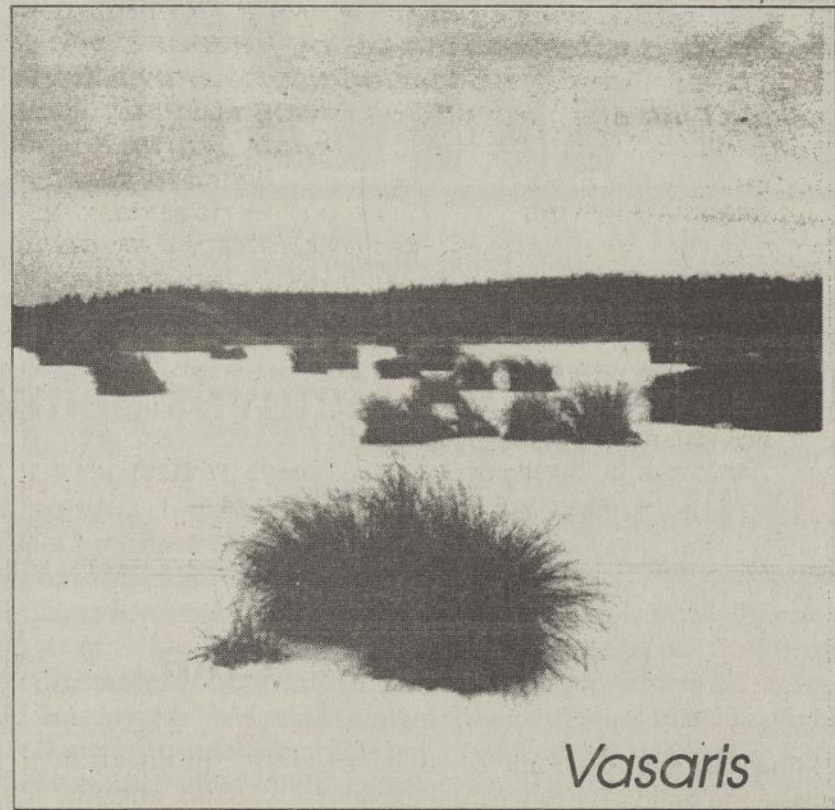
biausiai reikia". J. Kojelis patvirtino, kad ir 1995 m. LFB tikslai nesikeičia, "išeivija turi mąstyti, ko čia trūksta, kad pagelbėtų tuos trūkumus šalinti".

Pasak svečio, Fronto bičiulių surengtoje diskusijoje apie galimus kandidatus į Lietuvos prezidento postą kalbėta ne tiek apie asmenis, kiek apie jų kvalifikaciją. "Buvo pristatyti ponai V. Landsbergis, A. Brazauskas, V. Dambra, V. Jasulaitis", pasakė LFB veikėjas iš Kalifornijos. "Bet jei kalbama apie kvalifikacijas, tai nematome labiau kvalifikuoto žmogaus išeivijoje už daktarą V. Dambravą. Jis turi viską: išsilavinimą, diplomatinę patirtį, nuostabią istoriją lietuviškoje veikloje", kalbėjo J. Kojelis, pridurdamas, kad "niekas kitas išeivijoje šiam žmogui neprilygsta". LF bičiulių atstovo žodžiais, "kiekvienas išeivijos žmogus, kuris nori eiti į politinį gyvenimą, gali Lietuvoje susirasti priimtą partiją".

1995 m. liepos 14 d. JAV lietuvių dienraštyje "Draugas" p. J. Kojelis paskelbė du LFB remiamus periodinius leidinius - Vilniuje einantį "Dienovidį" ir Kaune leidžiamą "Kauno laiką". LFB nuomone, abu "yra realiausi taškai, kuriuose sutinka ir bendrauja Lietuvos bei užsienio lietuvių mintys ir idėjos". LFB konferencijos gegužės 13 d. nutarime sakoma, kad "šie du periodiniai leidiniai ypatingai pasitarnauja Lietuvoje skleisti pilnutinės demokratijos idėjas, todėl LFB taryba įpareigojama organizuoti reikalingą jiems paramą".

Šitaip **LFB, 44 metus dirbęs Lietuvos išlaisvinimo labui užsienyje**, ketina įsiliesti į Lietuvos politikos gyvenimą ir padėti kurti šalyje demokratiją.

Leonardas Vaitiekūnas



GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUSO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIU.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 / 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

✠

KVEČAS
JONAS
1933 | 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- ✂ **LĖKTUVAI**
- ✂ **LAIVAI (CRUISES)**
- ✂ **TRAUKINIAI (AMTRAK)**
- ✂ **AUTOBUSAI**
- ✂ **NUOMOJAMOS MAŠINOS**
- ✂ **VIEŠBUČIAI**
- ✂ **IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS**

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Nežinomojo auka

Minėdami nepriklausomybės atgavimo sukaktį, prisimename ir tuos, kurie aukojosi savo darbu, savo nepalaužiamą energiją jai atgauti. Prisimename ypač tuos, kurie net gyvybę paaukojo dėl bendrai siekiamos tautos laisvės.

Tai būdinga ne vien mūsų dienoms. Įvairių tautų sūnūs bei dukros prisiminė ir pagerbė tuos, kurie pasiaukoję dėl bendruomenės gerovės ir tėvynės laisvės. Ypač paskutiniame šimtmetyje sukrusta pagerbti ne vien kovų vadovus, didžias strategines kovas laimėjusius generolus, bet ir eilinius kovotojus. Juk ir eilinio kario gyvybės auka brangi ne tik jam, bet ir visai tautinei bendruomenei.

Po pirmo pasaulinio karo Prancūzijoje sustiprėjo mintis, jog pagerbtini ir tie nežinomieji, kurie, benaudojant moderniuosius ginklus, buvo sunaikinti, neatpažinti. 1920 m. lapkričio 11 d. prie Triumfo arkos Paryžiuje palaidoti nežinomojo prancūzo kario palikai. Amžinoji ugnis laisvoje Prancūzijoje prie šio kapo dega nuolat ir mūsų dienomis.

Lietuviai irgi gerbė lietuviško nežinomojo kareivio prisiminimą. Ši idėja gimė net anksčiau kaip prancūzams. Dar laisvės kovoms nepasibaigus, kilo mintis suorganizuoti karo muziejų. Stengtasi ateities kartoms palikti prisiminimą, kokiomis priemonėmis ir kokiomis aukomis buvo igalinta laisvė ir nepriklausomybė.

Krašto apsaugos ministerija pavedė generolui Vladui Nagiui - Nagevičiui suorganizuoti šį tautos laisvės kovų paminklą. Karo muziejus oficialiai atidarytas 1921 m. vasario 16 d.

Tais pačiais metais iš nepriklausomybės kovų vietovėse surinktų akmenų pagal skulptoriaus J. Zikaro projektą pastatytas paminklas už Lietuvos laisvę žuvusiems pagerbti.

Tiek pradžioje, tiek 1936 m. atidarius Vytauto Didžiojo muziejų, kuriame rado vietos ir pradinis karo muziejus, prie nežinomojo kareivio kapo buvo atliekamos simbolinės apeigos, prisimenant ir pagerbiant tuos, kurie prisidėjo prie laisvės žiburio nešimo.

Ilgai sjautusiam bolševikiniam okupantui nepriklausomybės atgavimo simboliai buvo nepakeliami. Nežinomojo kareivio kapas buvo panaikintas. Pats Vytauto Didžiojo muziejus betarnavo propagandiniams valstybinio karinio istorinio muziejaus tikslams.

To šviesaus atminimo pagerbimą užtemdyti buvo įmanoma tik prievarta okupuotoje tėvynėje. Tačiau laisvųjų lietuvių atmintyje ir sąmonėje, net ir šių 75 muziejaus įsteigimo metinių proga, nežinomojo kareivio kapo prisiminimas tebėra gyvas ir aiškus.

Šios sukakties dieną žvelgdami į kovojusius ir kritusius už tėvynės laisvę, pastebime didelę eilę jaunuolių, ypačiai partizaninėje kovoje dėl laisvės. Nors juos viliojo ateities asmeninio gyvenimo viltys, tėvynės laisvė buvo brangesnė. Sprendžiant apie tautos ateitį iš jos jaunimo susipratimo ir ryžto, neturėtume brandinti kartėlio dėl lietuvių tautos ateities. Konkrečioje dabartyje matome, kad ne vien tėvynėje subrendę ir jos net nematę jaunuoliai prisideda prie tėvynės atgaivinimo.

Gerbiant praeities didvyrius, isipareigojant jų darbą tęsti, su džiaugsmu pastebime gausius naujuosius nežinomojo kareivio aukos ir pasiryžimo tęsėjus.

"Labas rytas, malonūs "Laisvės Žiburio" klausytojai!"

Prieš 30 metų (1965 m.), sekmadienį, kovo 20 dienos rytą, 10 val., per WHBI, pirmą kartą New Yorko ir New Jersey bei jų artimesnėse apylinkėse gyvenantiems lietuviams prabilo lietuviškas radijas "Laisvės Žiburys", kurio šviesa dar ir dabar skaisčiai tebešviečia.

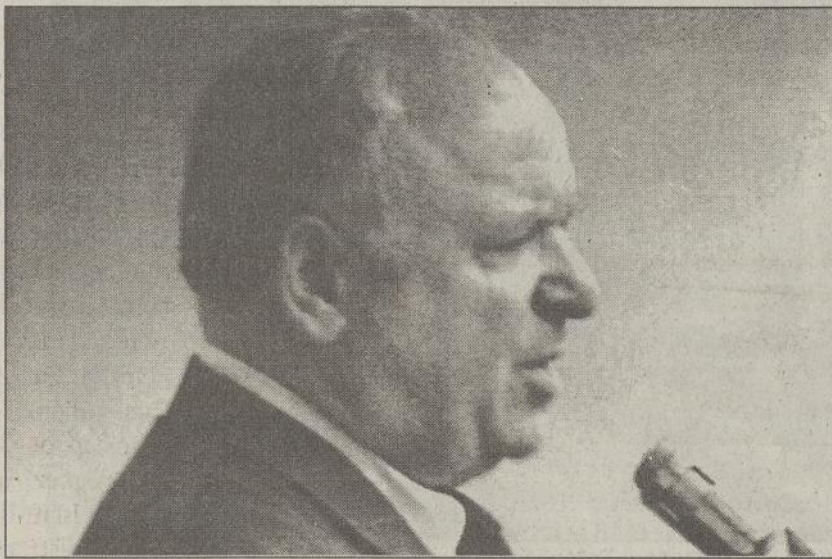
Aplankęs "L. Ž." ("Laisvės Žiburio") vedėją Romą Kežį, pakviečiau pašnekesiui.

- Netrukus "L. Ž." švęs 30 metų sukaktį. Per tiek laiko daugelis pamiršo, o kiti gal ir visai nežino, "L. Ž." kilmės aplinkybių. Gal galėtumėte jas priminti?

- "Laisvės Žiburiui" pradžia davė didingoji Lapkričio 13-sios, 1965 metais, manifestacija. Tuomet lietuviškoje visuomenėje entuziazmas stiprinti kovą dėl Lietuvos išlaisvinimo tiesiog liejosi per kraštus. Gi mes, to žygio organizatoriai, buvome tarsi to entuziazmo simboliai. Pasibaigus žygiui, reikėjo kaip nors entuziazmą pakinkyti prroduktyviam darbui. "Laisvės Žiburio" suorganizavimas ir buvo viena to žygio sukurto entuziazmo išdava.

- Pradžioje "L. Ž." radijo laidos buvo girdimos vieną pusvalandį lietuviškai, o kita - angliškai. Vėliau angliškosios dalies buvo atsisakyta. Kodėl?

- Turėjome bėdų su redagavimu anglų kalba. Ypač kai iš New Yorko išvyko Antanas Mažeika. Dažnai keitėsi redaktoriai. Bene sėkmingiausiai laidą angliškai vedė Daiva Kezienė. Karta, Daivai pavargus, sakau: "Gal laikinai visą programą pravėskime lietuvių kalba"? Taip ir padarėme. Ir, mano nustebimui, didelė rėmėjų dalis džiaugėsi perpus prailginta lietuviška dalimi. Beveik jokio protesto ne-



Lietuviško radijo "Laisvės Žiburys" vedėjas Romas Kežys.
V. Maželio nuotr.

sulaukėme dėl transliacijų anglų kalba nutraukimo. Taip ir pasirodymas Richmond Hill, High School salėje, sutraukė per 1,100 žmonių. Ansamblio gastroles man teko organizuoti per visas JAV ir Kanadą. Per mėnesį "Ratilio" atliko apie 27 koncertus. Tai buvo didelio entuziazmo dienos. Pats projektas buvo didžiulis ir, reikia pripažinti, labai sėkmingas. Prisimintinas Metropolitan operos solistės Lilijos Šukytės koncertas Town Hall, Chicagos lietuvių operos pasirodymas Brooklyn kolegijos salėje, koncertine forma atlikus J. Karnavičiaus operą "Gražina". Clevelando "Grandinėlę" esu i New Yorką pakvietęs penkis, o "Čiurlionio" ansamblį - tris kartus.

- Nuo pat pirmosios "L. Ž." radijo laidos, jų trukmė ir buvo viena vanda. Juk tik prieš metus laidos sutrumpėjo iki 30 minučių. Kokia to sutrumpėjimo priežastis?

- Dvi priežastys: žymiai susiaurėjo lietuviškas gyvenimas, nyksta organizacijos, pavargsta, ar miršta, veiklesnėji žmonės ir radijo rėmėjai. Antra - piniginė priežastis. Radijo laikas kaskart brangsta, o rėmėjų skaičius sparčiai mažėja.

- "L. Ž." savo klausytojams yra padovanojęs 53 iškilius, meniškai vertingus renginius. Kuris iš jų būtų pats svarbiausias?

- Pirmiausia, kas ateina į galvą, taj Vilniaus studentų ansamblio "Ratilio", 1989 metais, pasirodymas. Tai buvo pirmas i JAV atvykęs ansamblis iš laisvėjančios Lietuvos. Žmonės troško su an-

samblio dalyviais susitikti, pasikalbėti ir juos išgirsti. Jų pasirodymas Richmond Hill, High School salėje, sutraukė per 1,100 žmonių. Ansamblio gastroles man teko organizuoti per visas JAV ir Kanadą. Per mėnesį "Ratilio" atliko apie 27 koncertus. Tai buvo didelio entuziazmo dienos. Pats projektas buvo didžiulis ir, reikia pripažinti, labai sėkmingas. Prisimintinas Metropolitan operos solistės Lilijos Šukytės koncertas Town Hall, Chicagos lietuvių operos pasirodymas Brooklyn kolegijos salėje, koncertine forma atlikus J. Karnavičiaus operą "Gražina". Clevelando "Grandinėlę" esu i New Yorką pakvietęs penkis, o "Čiurlionio" ansamblį - tris kartus.

- Per tuos trisdešimt metų girdėjome apie 1500 "L. Ž." radijo laidų. Kurias iš jų laikytumėte pačiomis svarbiausiomis?

- Į šitą klausimą sunkiau atsakyti, bet mėginsiu. Prisimenu "Washington Post" korespondentės Jūratės Kazickaitės reportažą iš bunkerio Vietname, kurį

"ilustravo" granatų sprogimo garsai. Mano paties pranešimas iš Ankaros (Turkijoje), kur, kaip VLIKo atstovas, buvau nuvykęs tėvo ir sūnaus Brazinskų reikalui. Tą dieną "L. Ž." transliacija, dėl techninių kliūčių stotyje, buvo nutraukta. Stotis nepaaiškino priežasties. "L. Ž." klausytojai pasidarė išvada, kad tai komunistų sabotažas ir kerštas už Brazinskams teikiamą pagalbą. Muziko Vytauto Strolios muzikiniai fonomontažai, o jų buvo keliasdešimt, visuomet įdomūs, "L. Ž." klausytojų vertinami. Simo Kudirkos šuolis į laisvę buvo pristatytas visa serija dramatiškų reportažų. Daiva Kezienė buvo viena iš pagrindinių Simo gelbėjimo akcijos veikėjų. Ne mažiau dramatiškas buvo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo reportažas. 1990 m., kovo 11 d., su šeima dalyvavau Aukščiausios Tarybos posėdyje, kuriame buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Iš ten ir parsivežėme reportažą.

- Kaip šią garbingą 30-ties metų sukaktį žadate atžymėti?

- Šią sukaktį ruošiamės atžymėti gal net išpuodingiau negu kad esame paminėję kurią kitą "L. Ž." sukaktį. Esu pakvietęs iš Lietuvos žinomą tautinio meno ansamblį "Lietuva". Koncertas įvyks lapkričio 9 d., Lincoln Centre, Alice Tully Hall, Manhattan, New York. Tikimės sutraukti ne tik lietuvišką, bet ir kitataučių publiką. Šioje salėje lietuviško renginio dar nėra buvę. Su ansambliu "Lietuva" galima drąsiai į ją eiti. Planuojame šį renginį plačiai išreklamuoti. Esu tikras, kad "Lietuva" mūsų tautinį šokį ir dainą pristatys deramoje aukštumoje. Ansamblis "Lietuva" koncertuos ir kituose JAV ir Kanados miestuose. Pats ir esu kvieistas organizuoti ansamblio gastroles šiame žemyne.

- Ko "L. Ž." pageidautų iš savo klausytojų?

- Nepatingėti sekmadienio rytais atsikelti 9 val. ryto, paieškoti 1380 AM bangos isijungti radiją ir, jei laida patiks, paremti ją pinigine auka.

Atsisveikindamas su "Laisvės Žiburio" darbščiuoju "pečkūriu" Romu Keziu, padėkojau už įdomų pašnekesį ir palinkėjau, kad "Laisvės Žiburys" sulauktų ir 50-ties metų sukakties.

- Tuo tarpu, lauksime sekančio sekmadienio su jūsų "Labas rytas, malonūs "Laisvės Žiburio" klausytojai" pasveikinimu.

Kalbėjosi P. Palys

Dail. K. Žoromskis išsinuomuos jam pastatytą namą?

Praėjusių metų gruodžio 8 dienos "Darbininko" laidoje buvo aprašyta istorija apie atėmimą iš dail. Kazimiero Žoromskio jam valdžios pinigais pastatyto namo ir apie nutarimą jį perduoti Lietuvos Dailės Muziejui. Dėl šio namo atėmimo nutarimas atėjo iš Lietuvos Kultūros ministerijos. Dail. Žoromskis buvo nepaprastai sukrėstas, bet

vis vien ryžosi stoti į kovą atgauti jam pažadėtą pastatą jo studijai ir galerijai.

Pasirodo, nežiūrint to, kad šis namas buvo statomas lėšomis iš vyriausybės rezervo fondo, bet jis buvo pastatytas ant sklypo, priklausančio Vilniaus miesto savivaldybei. Gruodžio 16 dieną buvo paskelbta Lietuvos spaudoje, kad Vilniaus miesto valdyba nus-

prendė neparduoti šio pastato Lietuvos Dailės Muziejui ir kreiptis į Lietuvos vyriausybę su prašymu leisti sudaryti sutartį su dailininku dėl šio namo tolimesnio naudojimo. Tuo pripažįstamas šio pastato ribotas priklausomumas dail. Žoromskiui, kad jis juo galės naudotis, tik dar nežinomom sąlygom.

(kkm)

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

25

Tėvas bent kuriam laikui berniukus sumaniai apramina tyliai, tėviškai įsakmiu, žodžiu.

Įvažiavę į Taurus kalnus, sustojame Pozanti miestelyje atgaivai. Čia ne tik degalinė, bet ir stotelė su lokanta - restoranu. Nors ir Ramadano pasninko diena, bet daugumas keleivių jo nesilaiko. Valgo, geria vandenį, rūko... O turkai mėgsta rūkyti! Kas kita buvo Nevşehir'e. Ir man teko be pusryčių apsieiti. Laimė, ten buvo duonos kepykla. Bent duonos gavau. Duona Turkijoje tebėra pagrindinis žmonių maistas. Duona balta - įvairi ir maistinga.

Prie Kilikijos vartų

Kilikijos vartai yra perėja iš Taurus kalnyno į Kilikijos lygumą palei Viduržemio jūrą. Nuo Agri Dagi - Ararato kalno - rytuose atkeliavau iki Kilikijos lygumos vakaruose! Apaštalas Paulius didžiavosi Kilikija, kai buvo suimtas Jeruzalėje. Minia jį apkaltino: "Šitas žmogus visur visus moko prieš tautą, įstatymą ir šią šventąją. Jis net atvedė šventyklon graikus ir suteršė šią šventą vietą" (Apd 21, 28). Kilus sąmyšiui, Romėnų tribūnas įsakė suimti Paulių ir surišti grandinėmis.

"Vedamas į kareivines Paulius kreipėsi į tribūną: 'Ar galiu tau šį tą pasakyti?' Šis atsiliepė: 'Tai tu moki graikiškai? Vadinasi tu - ne anas egiptietis, kuris neseniai sukėlė sąmyšį ir išsivedė į dykumą keturis tūkstančius sikarijų!' Paulius atsakė: 'Aš esu žydas iš Kilikijos Tarso, taigi išžymus miesto pilietis...' " (Apd 21, 37-39).

Taurus kalnynas prie Kilikijos vartų - perėjos - buvo senovėje ir yra šiandien laukinės vietos. Anatolijos aukštumos, iš kurių važiuoju, siekia 1000-1500 m aukštį, o Kilikijos vartai - nūdien vadinami Giulek perėja - turi 1050 m. Kelias iš Anatolijos aukštumų iki perėjos ir kelias nuo perėjos į Kilikijos lygumą vingiuojasi statmenų

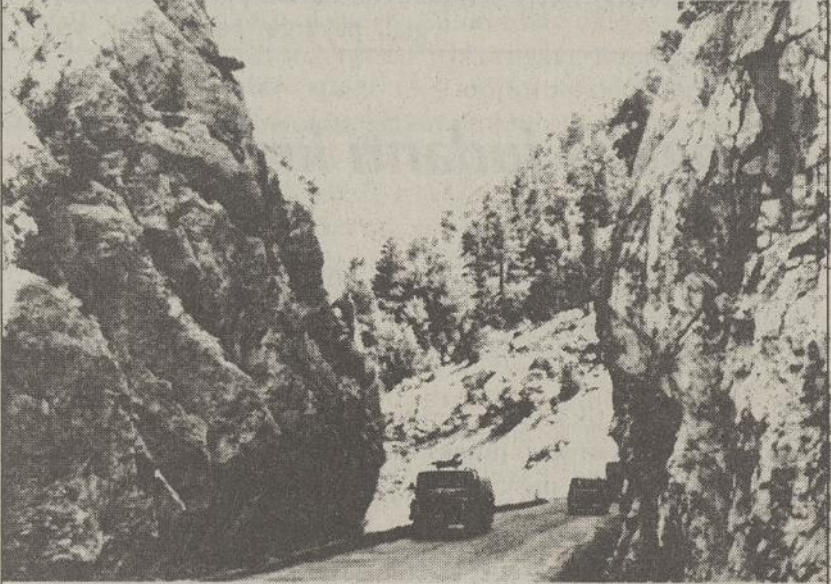
uolų tarpekliu palei Seyhan'o - senovės Kydnos - upės. Pro langą stebiu dangų siekiančias akmenines sienas, ant kurių kartais dangaus mėlynės fone susvyruoja vieniša pušis. Mėgstu galynėtis su kalnų perėjomis. Betgi bėpigu tai daryti, sėdint ir žvalgantis pro langą autobuso, riedančio žemyn 60 km greičiu. Kas kita kopti perėjos link ar leistis nuo jos pagal upę tik laukinių gyvulių pramintu taku. Apaštalas Paulius, keliaudamas į Galatiją, galynėjosi su Kilikijos vartais per dienų dienas pėsčiomis. Ir nūdien vieškelis raitosi statmeno kalno šonu, kai tuo tarpu kitoje kelio pusėje tykoja žadą atimanti bedugnė. Be to, anuometinį keleivį dažnai pasitikdavo plėšikai. Laiškę korintiečiams Apaštalas rašys: "Dažnai būdavau kelionėse, upių pavojuose, pavojuose nuo plėšikų... Man teko daug triūsti ir vargti, dažnai budėti naktimis, badauti ir trokšti, dažnai pasninkauti, dažnai kęsti šaltį ir nuogumą" (2 Kor 11, 26-27).

Kilikijos vartus - perėją teko pravažiuoti tris kartus. Du kartus žemyn nuo Anatolijos aukštumų ir vieną kartą važiuojant iš Antiochijos į Ikoniją - Konyą. Kartą autobusas net sustojė, vairuotojas atsipūtė, o mes - keleiviai - turėjome progos paliesti nutašytą uolos šoną su įrašais iš romėnų laikotarpio. Įrašai uoloje - amžini, bet esama ir šiuolaikinių "rašeivų", norinčių palikti savo vardus, sužalojant paminklinius įrašus.

"Aš esu žydas iš Tarso Kilikijoje"

Tarso miestas driekiasi Kilikijos lygumoje laukinių Taurus kalnų dantytų viršūnių paūksmėje. Apaštalas Paulius didžiavosi savo gimtine. Tarsas buvo svarbus antikinio pasaulio prekybos tinklo mazgas. Čia vieną kitą sąlygavo dvi senovės kultūros: Vakarų - graikų-romėnų ir Rytų - semitų-babiloniečių. Kilikijos vartais - šiaurine Taurus kalnų perėja - Tarsas jungėsi su Mažąja Azija, o pro Sirijos vartus - pro rytinę Amanus kalnų perėją - sėmėsi iš semitinio pasaulio kultūrų. Be to, didžiulis Tarso uostas jungė miestą su visais Viduržemio jūros kraštais. Apaštalo Pauliaus gimtasis miestas klestėjo vėšioje Kilikijos lygumoje, saugomas nuo nuožmaus. Šiaurio bei piratų ir turėjo kuo masinti jauną berniuką. Iš tikrųjų Paulius ilgainiui patirs daug nuotykių, - jo visas gyvenimas bus didelis ir spalvingas nuotykis.

Tarsas buvo laisvas prekybos miestas. Čia tuometinis pasaulis



Kilikijos vartai-kalnų perėja. Kopti nebereikia, galima pravažiuoti.

gaudavo savo statybai reikalingą medieną, atplukdytą nuo Taurus kalnų šlaitų. Per miestą tekėjo tuomet laivybai tinkama Kydnos upė, apstatyta ant abiejų krantų pakrovimo sandėliais ir prielaukomis. Čia Paulius su draugais galėjo, bėgiodami tarp besiderančių pirklių, žaisti, šnekinėti praplaukiančių laivų jūreivius, laiptoti ant prekių dėžių iš visų pasaulio kraštų. Berniukas Paulius iš jų girdėjo apie Efezą, Korintą, Aleksandriją, Romą, Ispaniją, klausėsi svetimų kalbų.

Tautų Apaštalas turėjo augti aplinkoje, kur nebuvo skirtumo tarp žydo ir pagonio, graiko ir barbaro, laisvo žmogaus ir vergo, - mieste, kuriame maišėsi Romos imperijos tautybės, klestėjo prekyba ir kultūra. Pasak musulmonų legendos, Tarsas buvo įkurtas gerojo Adomo sūnaus - Seto, o pasak graikų mito, Pegasas Tarse susižeidė kanopą. Istorija liudija, kad Tarso uostas buvo vieta, kur romėnas Markus Antonijus pirmą kartą susitiko su Kleopatra. Tuomet karalienės laivas galėjo įplaukti į patį miestą. Kleopatros vartai, nors ir sukniužę, liudija aną įvykį, lemtingą ir Kleopatrai, ir Markui Antonijui. Rodoma ir šulinys prie tariamo namo, kuriame gimė

(nukelta i 4 psl.)



□Estijos mieste Johvi, 100 km už Talinno, vasario 1 d. dvi-dešimt dviejų metų rusas Aleksej Safranov susisprogdino mokyklos autobuse, vežusiame apie 50 darbininkų ir mokinių į Ida-Virumaa miestelį. Sužeista 14 žmonių, dviejų iš jų būklė kritiška. Safranov buvo įtariamas trijų žmonių nužudymu Tapa miestyje.

□Pernai Estija tarp Baltijos šalių užėmė pirmąją vietą kriminalinių nusikaltimų skaičiumi: 10,000 gyventojų teko 265 nusikaltimai, kai tuo tarpu Latvijoje 10,000 teko 155, o Lietuvoje - 165. Ginkluotų nusikaltimų skaičius pernai išaugo 17%. Policijos duomenimis tą sąlygojo žemas darbo užmokestis ir didėjantis nedarbas.

□Mostare, Bosnijoje, penki žmonės, tarp kurių buvo du vokiečiai humanitarinės pagalbos darbuotojai, dingo be žinios, jų automobiliiui įkritus į užšalusią upę netoli Bosnijos Mostaro miesto. Pasak Europos Sąjungos policijos pareigūno, vienam grupės nariui pavyko išsigelbėti. Jis nuvežtas į Mostaro ligoninę. Grupėje taip pat buvo du vokiečiai techninės pagalbos darbuotojai, du vietos vertėjai ir policijos pareigūnas. Manoma, kad visi jie žuvo.

□Kaire Egipto musulmonai pagrasino, kad atkeršys Jungtinėms Amerikos Valstijoms už griežtą nuosprendį šeichui Omarui Abdeliui Rahmanui. Viena liūdnei pagarsėjusių Egipto fundamentalistų organizacijų Al Gamaa al Islamiya pareiškė ketinanti "smogti smūgius Amerikos interesams ir JAV atstovams visame pasaulyje". Šloas šeichas Omaras Abdelis Rahmanas, dvasinis Egipto karingųjų musulmonų lyderis, JAV teismo buvo nuteistas kaleri iki gyvos galvos už dalyvavimą organizuojant spro-gimą Pasaulio prekybos centre New Yorke.

□Zairo sostinėje Kinshaso rusų gamybos lėktuvas nukrito į žmonių pilną turgavietę. Žuvo 350 zairiečių.



Vilnius. Balta šalta kur dairais...

V. Kapočiaus nuotr.

Ar visi lietuviai yra mūsų broliai?

Sausio 26-ją Australija švenčia "The Australian Day", kuomet prisimenama, kaip gubernatorius Arthur Phillip 1788 metų sausio 26 dieną paskelbė, kad šis kontinentas priklauso Jo Didybei Britanijos Karaliui, Jurgiui Trečiajam.

Ilgą laiką Australija buvo kalėjimas be grotų, atvira ore, kuriame kaliniai saugojami didelių atstumų nuo civilizacijos. Taip buvo maždaug iki 1880. Padaugėjus atplaukiančių čia laisvų imigrantų, o ne kalinių, apie 1880 metus prasidėjo judėjimas link demokratiškai renkamos ir gyventojus atstovaujančius valdžios, kuri tarnautų šio krašto gyventojams. Šio judėjimo pasėkoje 1900 metų liepos 9 dieną Britų parlamentas priėmė aktą, įkuriantį Australijos Federaciją (Commonwealth of Australia). Gi sekančiais metais buvo įkurtas Australijos Parlamentas, kurio siūlymais buvo toliau vystoma konstitucija. Tos pirmosios konstitucijos pagrindais, nors ir su pataisymais, vadovaujasi ir šiuometinė, nepriklausoma Australijos valstybė. Parlamentas neturi teisės Konstitucijos keisti - ją gali pakeisti tik aukščiausia instancija - šio krašto piliečiai, išreiškdami savo valią referendumu.

Australijos lietuviai retai rūpinasi Australijos konstituciniais pamatais ir panašiomis politinėmis temomis. Todėl mes, kartu su kitais užsienio lietuviais, sielojamės dėl Lietuvos būklės, dėl jos moralinio ir materialinio gerbūvio. Kartais pasijuntame bejėgiai, pavargę, pasipiktinę, ypač

kai sutinkame tautiečių, kurie pradeda pasakoti, kokie kilnūs buvo Lietuvos komunistai, kaip jie, pavyzdžiui, rūpinosi Pažaislio vienuolyno ir bažnyčios restauravimu... Čia ne mano vaizduotėje gimęs atvejis - neseniai lankėsi tokie turistai. Betgi turime ir kitokių svečių.

Štai šią savaitę Canberroje lankėsi Petras ir Gražina Abukevičiai. Petras Abukevičius žinomas savo videojuostomis apie Lietuvos gamtą, ypač Lietuvos vilkus, kurių "šeima" jis pats augina. Jis taip pat paruošė videojuostas apie tremtinių palaikų pervežimą iš Sibiro, kai didžioji priespaudos banga susilpnėjo. Taip pat paruošė ir juostelę, akivaizdžiai parodančią žiaurų mūsų, Nepriklausomos Lietuvos, karininkų likimą. Jie buvo išvežti neva į kursus, panaudojant tipišką komunistų apgaule, o iš tikrųjų ištremti, sušaudyti, sušaldyti, nukankinti. Kelių, išlikusių gyvais, išgyvenimai užrašyti toje videojuostelėje, pokalbiuose su jais. Tai dalis mūsų tautos genocido. Taip pat juostelėje matėme, kaip Justas Paleckis, su jį supančiųjų plojimais, išvyksta Maskvon, "Stalino saulės parvežti..." Užrašyti ir tuometinio kariuomenės vado gen. Vitkausko įsakymai pasitikti raudonąją armiją kaip Lietuvos drauga. Ką tik prieš tai įvykusiame paskutiniame Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės posėdyje Lietuvos Prezidentas siūlė ginklu gintis, bet ir tuometinis Ministras Pirmininkas, ir kariuomenės vadas griežtai tam pasipriešino. Ką tie skaudūs tuometiniai

įvykiai turi bendra su šia diena? Neseniai praėjo sausio 13-toji, kuri lietuviams, net ir Australijoje gyvenantiems, yra reikšmingesnė, negu šios dienos Australijos šventė - Australian Day. Tą dieną aprašo Vytautas Landsbergis sausio 12-tos "Garse", straipsnelyje, pavaidintame "1991-ieji. Naktis, kuri palietė pasaulio sąžinę". Trumpa ištraukėlė: "Sausio 14-ąją kalbėdamas per Lietuvos radiją, iš apytikrių žinių pasakojau saviesiems apie pasipiktinimo bangą, kilusią Vakarų valstybėse ir jų organizacijose. Vyliausi, kad "jeigu parems nors viena iš didžiųjų valstybių: Jungtinės Amerikos Valstijos, Didžioji Britanija ar Prancūzija, tai šis klausimas bus svarstomas Saugumo Taryboje", ir baigiau žodžiais, prie kurių nelabai turėčiau ką pridėti: "Labai gaila, kad tokia kaina tenka sumokėti, kad būtų peržengta dar viena riba, pakylama ir aukštesni, tarpvalstybinį problemos suvokimą ir jos sprendi-

mo etapą. Labai gaila, kad taip yra, bet toks mūsų dienų pasaulis. Noriu tarti žodį žuvusiųjų artimiesiems. Žinokite, jų auka buvo ne veltui. Pasaulis mūsų akivaizdoje pradėjo keistis. Tai padaryti nepaprastai sunku. Bet tai jau vyksta".

Šia Australijos Dienos proga noriu prisiminti visus atgimstančios Lietuvos didvyrius. Ypač tuos, kurie sumokėjo krauju už Lietuvos Nepriklausomybę. Betgi ir tuos, kurie ištvermingai ir sąžiningai vedė Lietuvą į Vakarų valstybių šeimą. Taip pat noriu neužmiršti lietuvių išdavikų ir tų "izmų", kuriais remdamiesi jie kadaise griovė ir dabar tebegriauna Lietuvos valstybę.

Lietuvis lietuviui nelygus. Kovotojai už Lietuvos laisvę, tautinį išlikimą ir gerbūvį yra ir visad liks mano, mūsų broliai. Išgamos nėra mūsų broliais, niekada nebuvo ir nebus.

**Dr. Algimantas Kabaila
(Canberra, Australija)**

Demografinė krizė Lietuvoje toliau didėja

Lietuvos gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė - viena trumpiausių Europoje, o skirtumas tarp vyrų ir moterų gyvenimo trukmės yra vienas didžiausių pasaulyje, teigiama Statistikos departamento leidinyje "Lietuvos moterys ir šeima", skirtame ketvirtajai Pasaulinei moterų konferencijai.

1994 metais šalies gyventojai vidutiniškai gyveno 68,7 metų (vyrų - 62,8, moterys - 74,9 metų). Padidėjus darbingo amžiaus gyventojų, ypač vyrų, mirtingumui, 1988-1994 m. vyrų vidutinė gyvenimo trukmė sumažėjo 4,9, moterų - 1,7 metų. Didele įtaką turėjo 20-50 metų vyrų mirtingumas dėl nelaimingų atsitikimų, žmogžudysčių ir savižudybių, keturis kartus didesnis negu moterų. Vien 1993 metais šio amžiaus vyrų mirtingumas padidėjo maždaug 20 %, 1994 m. - 12 %.

Didėja vyrų ir moterų vidutinės gyvenimo trukmės skirtumas. 1980 m. jis buvo beveik 10 %, o 1994 m. - jau net 12 metų.

Pasak statistikų, šalyje susidarė kritiška demografinė padėtis - moterų yra apie 200 tūkst. daugiau negu vyrų, ir šis skirtumas neišsilygina jau 26 metus. Nors berniukų gimsta daugiau negu

mergaičių, to nepakanka santykiui tarp lyčių pagerinti.

1995 metų pradžioje Lietuvoje gyveno daugiau kaip 3,7 mln. gyventojų, iš jų 52,8 % sudarė moterys.

Pastaraisiais metais labai sumažėjo santuokų - 1994 metais šalyje buvo įregistruotos 23 tūkst. 337 santuokos, o skaičiuojant tūkstaniui gyventojų - 6,3 santuokos per metus.

Šeimų skaičius kasmet padidėdavo 10-11 tūkst., o 1992-1994 m. jų skaičius sumažėjo 10 tūkstanių. Padaugėjo viengūnių: šių metų pradžioje Lietuvoje buvo 1 mln. 15 tūkst. šeimų su 285 tūkst. vienių asmenų, iš jų 185 tūkst. moterų.

Daugiau kaip pusė (51 %) šeimų, auginančių vaikus iki 18 metų, turi tik po vieną vaiką, 40 % šeimų - du, 7 % - tris vaikus.

Lietuvoje yra 120 tūkst. nepilnų šeimų, turinčių vaikų. Tik su motina auga 120 tūkst., tik su tėvu - 13 tūkst. vaikų. Šeimose, kuriose nėra nė vieno iš tėvų, auga 18 tūkst. vaikų (tokių šeimų yra 13 tūkst.).

1994 metais gimė 42 tūkst. 832 naujagimiai, mirė 46 tūkst. 486 žmonės. Mirusiųjų skaičius 3654 viršijo gimusiųjų skaičių.

LR

Mirė poetas Josifas Brodskis

Naktį iš sausio 27-osios į 28-ąją New Yorke, Brooklyn Heights, mirė garsiausias šiuo metu rusų poetas, 1980 m. Nobelio premijos laureatas, 1991 m. JAV nacionalinis laureatas Josifas Brodskis. Pavasarį jis būtų šventęs penkiasdešimt šestąjį gimtadienį, tačiau prieš keliolika metų atliktos kelios širdies operacijos jau nebepadėjo nusilpusiai širdžiai. Josifas Brodskis gimė 1940 m. Sankt-Peterburge, pradėjo rašyti 1955-aisiais ir tuo pamažu užsitraukė Sovietų Sąjungos valdžios nemalonę, nors niekad nebuvo nei aktyvus disidentas, nei anarchistas, nei politiškai angažuotų tekstų autorius. 1963-aisiais vienas Leningrado laikraštis pavadino jo poeziją "pornografinė ir antisovietinė". Brodskis buvo apklaustas, jo namuose atlikta krata ir dusyk prievarta jis buvo uždarytas į psichiatrinę kliniką. 1964-aisiais Brodskis buvo apkaltintas parazitavimu ir ištremtas penkeriems metams į šiaurės lagerį. Protestuojant pasaulio ir Rusijos rašytojams, po aštuoniolikos mėnesių Brodskis grįžta į gimtąjį Leningradą, kur toliau rašo eilėraščius, verčia iš vokiečių, prancūzų, anglų kalbų. Jo populiarumas Vakaruose nuolat auga. 1972-aisiais poetas prievarta išodinamas į lėktuvą ir išvaromas iš Rusijos. Apsigyvenęs JAV, 1977-aisiais gauna JAV pilietybę. Padedamas savo bičiulio W. H. Auden'o, įsikuria Ann Arbor, MI, kur dėsto vietiniame universitete. Vėliau pervažiuoja į New Yorką, dėsto Queens koledže ir kituose universitetuose. Daug keliauja, dalyvaujamas rašytojų simpoziumuose. Spausdinasi "The New Yorker", "The New York Review of Books". Pelną daugybę prestižinių apdovanojimų - 1981 m. "MacArthur" žymeni, 1986 m. - "National Book Critics Circle" žymenį, jam suteikiamas Oxfordo universiteto literatūros garbės doktaro laipsnis ir galiausiai 1987-aisiais Brodskiui, numylėtam Anos Achmatovos mokiniui, paskiriama Nobelio premija. Galima sakyti, jog Josifą Brodskį ištiko tipiškas pernelyg anksti tragiškai išėjusio rusų poeto likimas: jis, kaip ir žuvęs Puškinas, Lermontovas, savo tekstais aplenkė savo biografiją.

Julius Keleras

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

Apaštalas Paulius. Iš pradžių šulinio būta tik vieno metro, bet ilgainiui, aplinkos lygiui pakilus, šulinys pagilėjo. Šulinio sargas turistams pasemia vandens ir primena, kad šulinys yra dešimties metrų gylio.

Nūdien Tarsas yra tik kuklus Turkijos miestas su maždaug 60,000 gyventojų. Judrusis uostas, jungęs miestą su jūra, - ramioji ilanka su laivų stiebų ir burių mišku, - yra tapęs niūriomis pelkėmis. Bet Kilikijos lyguma yra likusi derlinga. Laukuose linguoja javai, o sodai pilni vaismedžių. Tarsas turi neišsenkantį vandens šaltinį - Tčai upę. Kadaise ji turėjo Kydnos vardą ir tekėjo pro patį miestą, dabar ji svajingai vingiuojasi už pusantro kilometro nuo miesto tarp krantų, apaugusių tuopomis, klevais ir svyruocliniais gluosniais. Paėjus porą kilometrų nuo miesto aukštupio link, gali klausytis ir gėrėtis Tčai upės kriokliu.

Kur apsistoti?

Į Tarsą autobusas atvežė patį vidurdienį. Palikęs savo bagažą stoties apsaugai, išėjau miesto lankyti. Užsibuvau. Dabar, sugrįžęs į stotį, rūpinuosi bielietu tolesniam kelionės tarpsniui ir užėiga. Surasti reikalingą autobusų linijos kontorą nesunku. Antakya - Antiochija - svarbus provincijos miestas visiems gerai pažįstamas. Kontorą aptarnauja tik jauni vyrai. Moterų iki šiol kontorose niekur nemačiau. Bilietai pirkti lengva: parašai datą, laiką, vietos numerį. Kadangi bilietas kitai dienai, norima autobuse vieta prie lango dar laisva.

Diena tvanki. Erzurum'e buvo šalta, Ankaroje karšta, Nevşehir'e lijo, o čia sodriai tvanku. Be to, išilgai pagrindinės gatvės pūsdamas vėjas, kelia dulkių debesis. Mat gatvės grindinys sunkių "TR"[anzito] sunkvežimių sumaltas bemaž į dulkes. Autobusų kontoroje vaikiną buvo nurodęs Otelį Tčihan Palas. Sako, jis netoliese. Be to, vienas iš geriausių Tarse.

Viešbučio šeimininkas beimaš pokaitį. Atsikelia nenoromis. Paima pasą, pavarto ir klausia:

- Kokiai valstybei priklausai?

Vargšiukas nemoka skaityti. Turkijoje daug kur sutinki žmonių, kurie arba nemoka skaityti europietiško šrifto, arba iš viso nemoka skaityti. Apaštalo Pauliaus gimtasis miestas yra labai nusigyvenęs!

Turkija savo viešbučiais negali girtis. Otelį Tčihan Palas yra iki šiol pats kukliausias. Tai liudija ir kaina - 750 turkiškų lirų (du su puse dolerio!).

Ir Tarse diena baigiasi su perkūnija

Ramadano pasninko metų lokantos - restoranai - mieste žmonių nemaitina. Suteimus, užtinku alinę. Čia galima pasivaišinti ne tik alumi, bet ir turkišku kefyru bei keptais virtiniais. Tešla su įdaru virta ir kepta! Vakarienei to užtenka. Alinė pilna jaunų vyrų. Alų gerti, turkai sako, yra sveika.

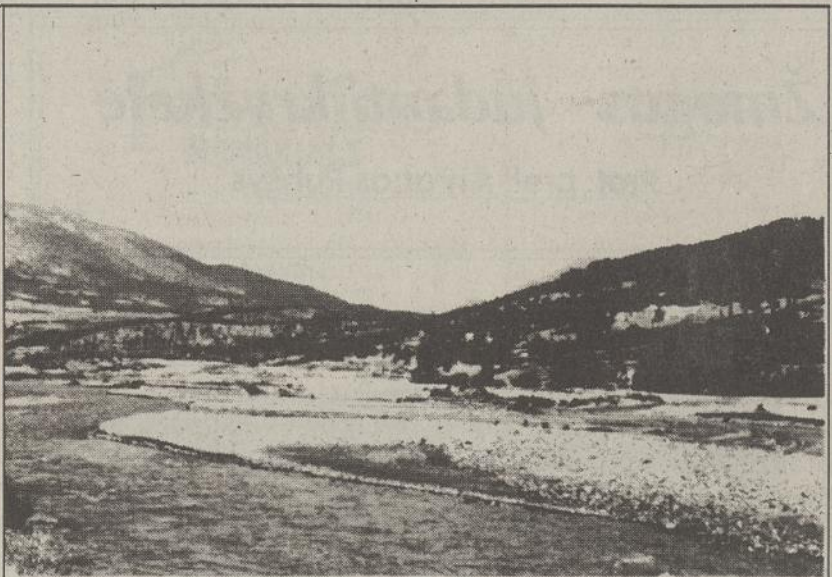
Alinė be langu. Pakilus eiti, vienas patarnautojas išpėja, kad lauke lyja ir žaibuoja. Siūlo palaukti. Sako, Tarse po tvankios dienos, daugosi prkūnas.

Lietus ir perkūnija Tarse turbūt yra du gamtos reiškiniai, kurie niekuo nepasikeitė nuo Pauliaus laikų. Tarse prisimenama žavioji Kleopatra ir romėnas Markus Antonijus, bet apie Apaštalą Paulių Tarsietį, kurio laiškus skaito milijardas krikščionių, šioje alinėje nė vienas nieko nežino.

Tarse žmonės keliai anksti

Po garsių gaidžių kakariekū ir muezino šaukimo maldai, ima keltis ir žmonės. Matyt, jie ūkininkai. Saulė dar už Taurus kalnų, bet vieni išjuda iš miesto į laukus, o kiti atveža į miestą laukų gėrybes - motociklu, triračių sunkvežimėliu, asilo ar mulo traukiamu vežimu ir net dviračiu. Man miegoti nesiseka. Viešbutis ant pagrindinės gatvės - vieškelio, kuriuo zuja sunkvežimiai. Nakties metu jiems smagiau važiuoti, bet Tarso gyventojams jie atima miegą. Tikėjaisi, kad musulmonai švęs "iftar" - Ramadano dienos pasninko rytą ir vakarą sočiu valgii, bet veltui.

Viešbučio kambaryje - labai kukliame - skaitau Apaštalų darbus



Kilikijos lyguma. Fone Taurus kalnai su vartais

Kilikijos.

apie Tautų Apaštalą. Čia jis gimė, ūgtelėjo ir po atsivertimo, tautiečių persekiojamas bei krikščionių laikomas nepatikimu, ilgus metus lūkuriauo, laukdamas Apvaizdos ženklų vykdyti savo "rinktinio įrankio" užduotį skelbti Gerąją Naujieną. "Aš esu žydas iš Kilikijos Tarso, taigi įžymus miesto pilietis" (Apd 21, 39).

Vakar teko pasitenkinti duona, arbata ir keptais tešlos virtiniais. Valgyti ne tik norisi, bet ir reikia. Pusė po septynių. Miestas bemaž gyvas. Krautuvės atidaros, paštas priima telefoninius pasikalbėjimo užsakymus, negrįstos gatvės iššluotos. Randu man žinomą alinę atidarytą. Įėjęs, užsisakau kovalti - pusryčius. Šeimininkauja vienui vienas vaikinąs. Atpjauna pusę bandelės duonos bei pusę citrinos ir padeda lėkštėje su šaukštu prieš mane. Laukiu arbatos. Padavėjas atneša lėkštę sriubos. Aišku, kad reikia citriną išspausti į sriubą. Sriuba karšta. Paprastai, valgant dienos metu ar vakare, sriuba turkų valgyklose yra atvėsusi. Spėjau, kad sriuba išverdama visai dienai. Tiesa, ji maistinga, nors gomuriui ne per daug patraukli. Turkai valgo negaišuodami. Pusryčių kaina - 80 turkiškų lirų (=25 amerikoniškų centų).

(bus daugiau)

Algirdas Landsbergis apie Lietuvos žydų rašytojus

Markas Zingeris

Kelionių Romanas

O, kalba, gink mane ir gelbėk, sodink ant kelių, pripažink, kaip kvailą vaiką tyliai kalbink ir kantriai žindyk ir maitink. Pabūk madona man, ir duonos, jai virtus dangiška mana, paduok, kai grįšim iš kelionės - virš balų žąsina gana. Augink mane kaip kantrios mamos su vytele ir riestainiu. Ir pravažiuojančiosios damos išveš pažliugusiu keliu į ankštą miestą, kur kalbėsiuos su turgumis ir su laivais, audrų balsus į širdį dėsiuos, daužysiu langus pagaliais. Ir tu priimsi - iš kelionių, su užsieniečio akcentu. Aš atsisėsiu tau prie kojų ir mes liūdėsime kartu.

(Iš rinkinio "Šitiek saulėlydžių", Vaga, Vilnius, 1993)

Pagaliau ir Lietuvoje išgirdo apie muziką Joną Žuką



Vargonų virtuozas Jonas Žukas prie vargonų, Tautinėje Nekalto Prasidėjimo šventovėje Washingtone.

Per visą Sovietų okupacijos laikotarpį iš Lietuvos išvykusius rašytojus, dailininkus, muzikus bei kitus kultūrininkus gaubė tiršta tylos uždanga. O jeigu retsykiais kas nors apie juos ir prabildavo, tai tik juodinant ir tėvynės išdavių vardais "pagerbiant".

Tyla buvo apgaubusi ir New Yorke gyvenantį žymų muziką, vargonų virtuozą Joną Žuką. Tik radijui "Voice of Amerika", dar sovietmečiu, pavyko prasiskverbti pro tą uždangą - taip į Lietuvą oro bangomis buvo paleisti Baltimorės, MD, katedroje 1983 ir 1987 metais Jono Žuko atliktų vargonų koncertinių įrašų fragmentai.

Vėliau, Lietuvai atgavus valstybinę nepriklausomybę, brandžią Maestro sukaktį (Jonui Žukui sukako 85 metai), kukliai paminėjau Lietuvoje išėinančiame laikraštyje "Gimtasis kraštas" (1992 m. gruodžio 10-16 d., Nr. 50). Ta pačia proga 1992 metų gale dienraštyje "Draugas" ilgesnį straipsnį apie J. Žuką ("Sugrąžinkime dar vieną vardą") rašė Virginijus Barkauskas. Tą straipsnį ištaisai perspausdino Lietuvos kultūrinis savaitraštis "Šiaurės Atėnai" (1993 m. sausio 29 d., Nr. 4).

Bene daugiausiai Lietuvoje apie šį muziką buvo išgirsta jo 88 metų sukakties išvakarėse, lapkričio 11 d., per Lietuvos radijo laidą "Prisiminimai". Laidos įrašas atkeliavo ir į Ameriką. Tą laidą parengęs muzikologas

"Paskutinieji Mohikanai? Trys litvakų rašytojai ir žydiškoji tapatybė". Šia tema sausio 19 d. Port Washingtono, Long Island, viešojoje bibliotekoje paskaitą skaitė rašytojas Algirdas Landsbergis. "Litvakais" vadinami Lietuvos teritorijoje nuo 13-14 šimtmečio gyvenusieji žydai.

Paskaitininkas trumpai apžvelgė trijų Lietuvos žydų rašytojų - Hiršo (Grigorijaus) Kanovičiaus, Icchoko Mero ir Marko Zingerio - kūrybą, jų santykius su lietuvių kalba ir kultūra. Pagrindiniais pavyzdžiais jis pasirinko jų trumpus apsakymus: "Sapną apie dingusią Jeruzalę", "Kartų rūgštynių skonį" ir "Mano senio dangun žengimą". Nors jų meniniai temperamentai ir braižai skirtingi, jie visi susidūrė su didžiąja katastrofa ar jos padariniais, turėjo atsikurti savo dalinai prarastą asmenišką ir kolektyvinę tapatybę. A. Landsbergis pabrėžė, kad ir mažiausios grupės kalbos ar kultūros išnykimas yra nepaprastas nuostolis, nes su jomis pranyksta ištisas pasaulis.

Kūrėjai pasisako apie gyvenimą, likimą, literatūrą

Prieš 50 su viršum metų pradėtas leisti literatūros almanachas "Varpai". Okupacijos ji buvo nuslopinė, bet laisvoje Lietuvoje almanachas vėl ėmė "skambėti". Šiuo metu "Varpų" redakcija net leidžia knygas. Anų metų pabaigų išėjo knyga apie "gyvenimą, likimą, kūrybą" - kaip visa tai supranta menininkai. "Varpų" redaktorius, žurnalistas Leonas Peleckis-Kaktavičius, taikliais klausimais kalbindamas, išgavo įdomių pasisakymų, nuomonių ir visa tai sudėjo į 300 puslapių knygą. "Poros tuzinų kultūrininku, daugiausia rašytojų, mintys knygos turinį daro įdomų paskaityti ir apmąstyti. Vieni sakosi tikį likimu, kiti mano, kad žmogus pats savo likimo kalvis, dar kiti įsitikinę, kad žmogaus charakteris apsprendžia ir jo likimą. Nuomonės įvairios, nes ir gyvenimo kelias kiekvieno nueltas skirtingas. Skaitytojai ras kažką įdomaus kiekviename pasipasačiojime.

Daug minčių klausėjas "išgriebia" iš poeto Bernardo Brazdžionio, apie jį patį ir apie jo laikmečio rašytojus. Poetas atvirai išsiskaito apie savus "nutikimus" kultūros plotuose, apie naują požiūrį į poeziją ir apie jauniausius Lietuvos poetus.

Rašytojas Kazys Jankauskas prisimena savo "lemtingas stotis": nuo Šiaulių, kur buvo pirmuoju "Varpų" redaktoriumi, iki kalėjimų, lagerių... ir vėl iki mylimiausios stoties - Šiaulių.

Viktoras Katilius, "maištininkas", daug pasakoja apie kitus rašytojus, pradėdamas nuo seniausiuju - Strazdo, Pietario, iki jo pažintų jaunesniųjų. Knygos redaktorius jį taip apibūdina: "Nepalaužė didžiojo maištininko - Ibseno vaiko - Viktoro Katiliaus nei nelaisvė, nei bloga linkintys žmogeliai. Jis vis toks pat smagus būdo, laimingas ir kūrybingas".

Julija Paltarokaite - Šalkauskienė, menininkė portretistė, ne tik drobėse, bet ir straipsniuose mėginusi "įspėti" savo vyro charakterį ir idėjas, pasakoja ir apie kitus kultūrininkus, kurie lankėsi jų riamuose.

Bronys Raila, debutavęs kaip poetas (1930 m.), vėliau tapęs daugelio žurnalistinių knygų autorium, įdomiai pasakoja apie savo bendradarbiavimą "Lietuvos aido" bei plačią kultūrinę veiklą užsieny (nuo Rozalimo iki Kalifornijos).

Poetas Stasys Anglickis išlieja širdgėlą, patirtą pedagoginėje ir autorinėje veikloje. Artimesnių ryšių turėjęs su Baliu Sruoga, Faustu Kirša, Butkų Juze, Ričardu Pakalniškiu.

Jurgis Jankus: "Visi, kaip buvę, pasilikom Lietuvoj..." Kalba apie save ir daugumą išeivijos rašytojų, apie kūrybinį procesą ir kitus dalykus.

Įdomūs ir Jono Avyžiaus pasisakymai. Tik santykiuose su išeiviais - sunkumo gaida: "Nėra ko jiems bravūruoti savo nesutepta sąžine...; visi mes vienos motinos Lietuvos vaikai, turintys daug ko pasimokyti iš istorijos..." Ir kitoje vietoje, kalbant apie partizanus: "...prisiminus tūkstančius žuvusiųjų ir trečiąją jėgą, iš užatlantės kursčiusią tarpusavio skerdynes..."

Savotiško likimo buvo rašytojas Vytautas Alantas, anot straipsnio apie jį, "tris kartus palaidotas". Atvira, minorinė nuotaika pirmosios Alantienės (Elenos Petrikaitės) ir šilta, rašytojo atminimą skaidrinanti - antrosios (Irenos Alantienės).

Sunku visus išvardinti. Vienas įdomesnių pasisakymų - Onos Stiklūtės-Šilėnienės, garsių knygnešių šeimos atžalos. Įdomiai ir objektyviai ji nušviečia išeivijos gyvenimą. Originalus ir dailininko Bronislavo Rudžio požiūris į kūrybinę filosofiją bei technines meno išraiškos galimybes. Visa knyga ir pavadinta panaudojant Rudžio citatą: "Baltas lapas - lyg altorius".

Alė Rūta

" Leonas Peleckis-Kaktavičius. BALTAS LAPAS - LYG ALTORIUS. Gyvenimas. Likimas. Kūryba. - Almanacho "Varpai" biblioteka, Nr. 1. Spausdino "Rytas", Klaipėda, 1995. Dailininkas Bronislavas Rudys. Viršelyje - Žibunto Mikšio ofortas: natūrmortas su knyga ir žvakide. Redagavo Silvija Peleckienė ir Birutė Vėlyvytė. Kaina sutartinė.

Amerikos centre - lietuvių kinas ir poezija

Vilniuje, Pranciškonų gatvėje esantis Amerikos centras pradėjo vakarų ciklą "Lietuvių poezija, filmai ir diskusijos kultūros klausimais", praneša ELTA.

Vakaru tikslas - suburti angliškai kalbančius Vilniaus gyventojus - ambasadu, užsienio firmų, įvairių atstovybių darbuotojus, i tėvų žemę atvykusius mūsų išeivijos jauniausios kartos atstovus - ir supažindinti su lietuvių meno pasaulio atstovais bei jų kūryba, sudaryti sąlygas pabendrauti žmonėms iš abiejų Atlanto vandenyno pusių. Būti vertėja apsiėmė Amerikos lietuvaitė Laima Sruoginytė, šiuo metu dėstanti Vilniaus Universitete. Jos iniciatyva sudaryti ir viso vakarų ciklo programa.

Pirmasis vakaras - susitikimas su kino režisieriumi Edmundu Zubavičiumi - kartu buvo skirtas ir Sausio 13-ajai paminėti. Režisierius parodė ištraukas iš dviejų didelių dokumentinių filmų "Dar syki! Lie-tu-va", sukurto 1990 metais, ir "Lietuva. Žodžiai į sąžinę", sukurto 1991 metais, pasakoją apie savo darbą. Vie-nas iš vakaro dalyvių, neprisita-tęs jaunas vaikiną pasakė, jog

šie Edmundo Zubavičiaus filmai nulėmė jo likimą: pamatęs juos Amerikoje, vaikiną nusprendė, kad vienintelis jo kelias - vykti į Lietuvą ir dirbti jai. Tai jis pasakė lietuviškai, iš lėto rinkdamas žodžius, nes lietuvių kalbą dar tik pradeda mokytis.

Sumanyto pusės metų ciklo programoje - trylika vakarų. Lietuvių poezijai pakviesti atstovauti Nijolė Miliauskaitė, Vytautas Bložė, Sigitas Geda, Aidas Marčėnas, Sigitas Parulskis, Judita Vaičiūnaitė, Kornelijus Platelis, Kazys Bradūnas ir kiti. Tarp matytų kvieisti į susitikimus dokumentinio kino kūrėjai - Vytautas V. Landsbergis, Henrikas Šablevičius, Šarūnas Bartas, Audrius Stonys, Kornelijus ir Diana Matuzevičiai. **LA**

Apie brolius Biržiškas

Vilniaus universitetas ir Biržiškų draugija išleido knygą **"Biržiškos. Elzbieta ir Antanas, Mykolas, Vaclovas ir Viktoras"**. Trumpai aprašomi Biržiškų tėvai Antanas, Elzbieta ir išeivijoje mirę broliai profesorai: Mykolas, Viktoras, Vaclovas.



1995 m. lapkričio gale Los Angeles Dailių menų klubo programos pirmininkė Danutė Mickutė - Mitkienė (dešinėje), Alė Rūta, pagerbta 80 m. sukakties proga, Bernardas Brazdžionis, ką tik gavęs Kauno miesto garbės piliečio vardą, ir Mykolas Paškevičius, išleidęs naują savo kūrinių albumą.

Menininkas istorijos lūžyje

Vytautas Kubilius

(pradžia Nr.2-3 Kultūriniam priede)

Skiriamoji linija, kirtusi pusiau bičiulius, šeimas, kolektyvus, buvo klausimas: ar nepriklausomybė bus revoliucinis šuolis į naujas ekonomikos, socialinių santykių, valdymo ir kultūros formas, ar tik nuosaikus stambiosios industrijos, kolūkinės gamybos, didžiulių ministerijų ir institutų tęsinys. Atslūgus laisvės euforijai, daugelis žmonių sumišę žvelgė į nežinomybę: kaip reikės gyventi, kai valstybė nebeatatys ir nebeskirstys butų; kur dėtis iširus kolūkiui ir bankrutavus gamyklai; kas mokės už gydymą, atsigulus į ligoninę. Bent dvi žmonių kartos, gimę ir užaugę sovietinėje santvarkoje, prisitaikė prie jos "deficitų" ir "blatų", išmoko daryti karjeras, susikūrė šokią tokią gerovę ir dabar bijojo nusileisti iš viską globiančio valstybės delno į privačios veiklos riziką. Kardinalių reformų būtinybė ir pastangos išlaikyti įprastas sovietmečio gyvenimo lytis, žūtbutinis ryžtas ištrūkti iš griuvančios imperijos ir įprotis kaulyti malonių "Kremliaus koridoriuose" formavo istorinio lūžio dramatišką vyksmą, kuriame kultūros žmonėms buvo paskirti išraiškingi antagonistų vaidmenys. Stiprėjant ekonominės blokados gniaužtams, 1990 m. vasarą kartu su filosofais ir ekonomistais grupė rašytojų (R. Gudaitis, V. Jasiukaitytė, Just. Marcinkevičius, A. Maldonis, M. Martinaitis, V. Martinkus) pasirašo "Kreipimąsi į Lietuvos žmones", reikalaudami atsakyti "rėksmingos, vienadienės politikos", kuri "didina tik sumaištis, chaoso galimybes", tuoj pat pradėti derybas su Maskva, nepripažįstančia Lietuvos valstybingumo, ir paleisti Nepriklausomybės atkūrimo akta paskelbusią Aukščiausiąją Tarybą, kuri "pražūtingai apriboja, žlugdo vykdomosios valdžios - Ministrų Tarybos - veiklą". Šį išgaščio ir nuolankumo memorandumą E. Ignatavičius pavadino "avinų grumtynėmis vilkų aikštėje". Kam neaišku - dar neturime tikros nepriklausomybės. Esame vienui vieni kaip ir pokario partizanai ar 1863 m. sukilėliai. "Nesvarbu, kaip mes tvarkysimės ir gyvensim, geriau ar blogiau negu iki šiol. Tai bus mūsų vargas, mūsų džiaugsmas ir nelaimės", - rašė buvęs šešiolikametis politinis kalnyje. Kodėl taip azartiškai skubame "išbraukti iš savo istorijos pusę amžiaus?" - sunerime klausia "Ateities forumo" veikėjai - marksizmo profesorai, kultūros istorikai, politinės ekonomikos kandidatai. "Tvirtai reikalaujame atsakyti turto grąžinimo principo", kuris suskaldys visuomenę. Žemė tik tiems, kurie ją dirba, o ne buvusiems savininkams. Lietuvoje sukurtas stambus žemės ūkis, kurio nevalia išardyti (A. Būdvytis). Privalome išsaugoti ir stambiąją industriją, kuri ištaisai priklauso nuo SSSR žaliavų bei rinkų. Su tokia ūkio struktūra mes negalime "pasukti Vakarų kryptimi" (J. Veselka). Tad turime pradėti derybas "dėl Lietuvos laikino (3-5 metų) bendradarbiavimo su naująja Sąjunga ypatingomis teisėmis". "Prie jos (Rusijos - V. K.) esame prijungti tūkstančiais vamzdelių ir tiesiogine, ir perkeltine prasme. Ir tie vamzdeliai palaiko mūsų gyvybę. Jei juos nulaužime, nežinia, ar išvys pavyks išlikti", - rašė A. Šliogeris. Per gerus santykius su NVS šalimis greičiau pateksime į Europos bendrąją rinką. Pirmiausia tvarkykime ekonomiką, perimkime į savo rankas finansų (Gorbačiovas atiduoda, tik reikia pasirašyti sąjunginę sutartį), o politinius dalykus atidėkime vėlesniam laikui, pasak E. Vilko 1990 m. argumentacijos. Privalome laikytis "balansavimo politikos", nes užsienio valstybės "nesuinteresuotos SSSR griuvimu". Nepriklausomybės negalima įtvirtinti tik pragmatiniais išskaičiavimais. Tai J. Mikelinsko kontrargументas. Sovietmečiu būvo išugdytas konformistinės inteligentijos sluoksnis, ipratintas nusizeminti. "Šiuo metu svarbiausias mums klausimas - išsivaduoti iš homo sovieticus varžtų". Mes vis dar valdomi servilizmo kompleksų ir nedrįstame pasijusti laisvi. "Ateities forumo" rūpestis išsaugoti komandiniuose postuose "didžiausią autoritetą turinčius vadovus" ir nešalinti iš nepriklausomybės kelio buvusių komunistų ("Nebeliks paties kelio", pasak A. Juozaičio) iš tiesų reiškia norą užkonservuoti sovietizmą Lietuvoje. Sąjūdinė nepriklausomos Lietuvos valdžia, atstūmusi į šoną buvusią komunistinę nomenklatūrą ir įžūliai reikalaujanti išvesti sovietinę kariuomenę, yra "istorinė klaida" (A. Juozaitis), stumianti Lietuvą į prarają. Tai klika, kuri "lietuviško fundamentalizmo" pagrindu "skubą sukurti valdžios piramidę", pasisavinti tautos simbolius, kad pati taptų "tautos simboliu". Praėjus vos trejetui mėnesių po nepriklausomybės atkūrimo, prof. B. Genzelis, buvęs Sąjūdžio tarybos narys, palygina Lietuvą su Kampučija, o V. Landsbergis - su Pol Potu. V. Petkevičius kategoriškai skelbia: "Atkuriamas senas lietuviškas subankrutavęs Smetonos fašizmas, kuris nieko nedavė ir nieko neduos". Menininkų susitikime su SSSR prezidentu M. Gorbačiovu jis, vienintelis išdrįsęs atvykti iš Lietuvos, griausmingai prabyla apie totalitarizmą, išgalintį jo gimtąją kraštą. Nepriklausomos Lietuvos vadovybė apšaukiama "fašistine jėga", raginama "sukurti Lietuvos antifašistinį frontą", o karininkus telkti į būrius "kovai su lietuvišku fašizmu".

(tęsinys kitame kultūriniam priede)

Žuvusių vilniečių vardai bus jamžinti sostinės gatvėse

"Reikšdamas užuojautą dėkoju jums, kad jūsų šeimose užaugo garbingi Lietuvai žmonės", - sakė Vilniaus meras Alis Vidūnas susitikime su sausio 13-ąją žuvusių vilniečių giminėmis ir artimaisiais. Pagerbdama naujausiosios Lietuvos istorijos didvyrių atminimą, Vilniaus miesto valdyba pritarė sprendimui skirti po 1 tūkst. litų sausio 13-ąją žuvusių vilniečių šeimoms, taip pat jamžinti jų atminimą memorialinėmis lentomis ant namų, kuriuose gyveno laisvės gynėjai. Svarstyta galimybė žuvusių vilniečių pavardėmis pavadinti sostinės gatves. Susitikime laisvės gynėjų artimieji pritarė sostinės merui A. Vidūnui, kad Loretos Asanavičiūtės, Virginijaus Druskio, Dariaus Gerbutavičiaus, Rolando Jankausko, Algimanto Petro Kavoliuko, Vido Maciulevičiaus, Apolinaro Juozo Povilaičio, Igno Šimulio, Vytauto Vaitkaus vardai būtų suteikti Karoliniškių mikrorajono gatvėms.

Priminsime, kad dar 1995 metų kovo mėnesį ankstesnis Vilniaus tarybos pirmininkas Antanas Rimvydas Čaplinskas pasirašė nutarimą 9 žuvusių vilniečių vardais pavadinti gatves Visorių mikrorajone. Tačiau šis nutarimas neįsigaliojo, nes dar 1994 metų liepos mėnesį Seimas priėmė "Lietuvos Respublikos teritorinių administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą", kurio devintajame punkte sakoma, kad pavadinimai savivaldybių teritorijose esantiems pastatams, gatvėms ir kitiems objektams gali būti suteikiami tik pritarus savivaldybės tarybai.

Vakar valdybos posėdyje svarstyti du gatvių pavadinimų suteikimo projektai sausio 13-ąją žuvusių vilniečių pavardėmis pavadinti gatves Karoliniškių arba Visorių mikrorajonuose. Sausio 13-sios brolijos valdybos pirmininkas A. Barysas yra kreipėsis į Seimo pirmininką Česlovą Juršėną su prašymu, kad kaip tik Karoliniškių mikrorajone esančioms gatvėms būtų suteikti devynių laisvės gynėjų vilniečių vardai. A. R. Čaplinskas, jau šeštus metus vadovaujantis Vilniaus miesto tarybos Pavadinimų suteikimo komisijai, sakė, kad geresnis projektas būtų tas, kuriame žuvusiųjų vardais siūloma pavadinti gatves Visorių mikrorajone. "Gatvių (Karoliniškių, Vairo, Žvaigždžių, Perkūno, Viesulo, Sudervės, Mėnulio, Sietyno, Žaibo) pavadinimų pakeitimas Karoliniškių mikrorajone gyventojams kainuotų apie 70 tūkst. litų", - teigė A. R. Čaplinskas. Jis priminė, kad minėtose devyniose gatvėse Karoliniškių mikrorajone gyvena 27 tūkst. 965 gyventojai, įsikūrusios 53 organizacijos. "Gatvių pavadinimų pakeitimas gali sukelti daug prieštaraimų. Visorių mikrorajonas dar tik formuojasi, naujų gatvių pavadinimai nieko negriautų", - sakė Pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas ir pridūrė, kad "teigiantiems, jog Visorių mikrorajonas labai nuošalioje vietoje, reikėtų pranešti, kad taip pat nuošaliame Šiaurės gyvenamajame rajone yra Biržiškų, G. Žemkalnio ir kitų žymių žmonių vardais pavadintos gatvės, bet tų žmonių atminimas nė kiek nesumenkėjo". Meras A. Vidūnas susitikime su sausio 13-ąją

žuvusių artimaisiais pažymėjo, kad "geriau yra žuvusiųjų vardus suteikti netoli laisvės gynėjų žuvimo vietos esančiame rajone".

LA



Tikslumo ieškant

Advokatas klausia klientą:
- Kodėl išėjęs į laisvę jūs primušėte vietinio laikraščio redaktorių?
- Juk aš tepasisavinau tik penkis tūkstančius, o jis paskelbė, kad septynis. Pamanykite, kokių nemalonumų turėjau su žmona.

Nepavyko

Užbaigęs portretą, tapytojas nusivylęs užsakovui sako:
- Pasirodo, kad jūs visai nepašauš į portretą!

Batai

Motina liepė Juliukui nueiti į miegamąjį kambarį ir apsiauti batukus. Kai Juliukas grįžo pas mamą, ši jam sako:
- Juliuk, tu apsiavei batukus ne ant tų kojų!
- Mamyte, aš tik tokias kojas ir turiu.

Svečiai

- Koks keistas padaras yra svečias!
- Kodėl?
- Jį reikia raginti, kad valgytų, kad gertų ir dar dėkoti, kad teikėsi ateiti...

Drąsa autobuse

- Tik tu paklausk - vakar autobuse vairuotojas mane nužvelgė tokiu žvilgsniu, tarsi aš būčiau važiuavęs be bilieto.

- Na, o tu kaip į tai reagavai?
- Labai paprastai. Aš į jį pažiūrėjau taip, tarsi aš važiuoju su bilietu.

Žurnalistinis pasisiekimas

- Girdėjau, pradėjai rašyti.
- Taip.
- Siuntei į redakciją?
- Siunčiau, kur nesiųsi.
- Na ir ką, panaudojo?
- Panaudojo dalį.
- Sveikinu. Ką panaudojo?
- Mano pridėtą pašto ženklą raštui gražinti...

Pas gydytoją

Pacientė ligoninėje taria gydytojui:
- Pone daktare, pastebiu, kad tamsta netinkamai elgiesi su pacientais: tikrini tamsta mano pulsą, kraujospūdį, beldiesi į krūtinę, tačiau niekada nepaklausėte, kaip aš jaučiuosi.
- O kaip tamsta jautiesi?
- Ach, daktare, geriau jau neklausum...

Paslaptis

Vakar tave mačiau su kažkokia moterimi - turiu pasakyti, kad tavo skonis ne per geriausias.
- Tik tu, susimildamas, neprasitark apie tai mano žmonai.
- Gali manimi visiškai pasitikėti. O kas gi buvo toji moteris?
- Mano žmona, broleli!

Atmintis

Tėvas: Ar žinai kuo Napoleonas pagarsėjo?
Sūnus: Atmintimi!
Tėvas: O iš kur tu žinai, kokią atmintį jis turėjo?
Sūnus: Žmonės juk pastatė paminklą jo amžinai atminčiai.

Pomėgiai

Zoologijos sodo prižiūrėtojas sako lankytojui:
- Nesibijok šito liūto. Jis nepavojingas. Iš mažens pienu maitintas.
- Ir aš taip pat, bet dabar mėgstu mėsą, - atsako svečias.

Kantrybė

- Kolega, stebiuosi tavo pastovia olimpine ramybe. Ir kaip tau tai pavyksta?
- Matai, aš treniruotas. Namuose turiu uošvę, žmoną, ketvertą vaikų, du šunėkus ir prastą žiebtuvėlį...

Šeimoje

Tėvas šaukia:
- Kas galų gale šeimos galva? Ką man daryti, kad būtų taip, kaip aš noriu?
Ketverių metų Aldutė siūlo:
- Pradėk garsiai verkti.

Triukšmas

Praeivis klausia darbininką, trupinantį asfaltą:
- Kaip jūs galite pakęsti tokią triukšmą?
- O, ponuli, vieni niekai. Aš kelerius metus dirbau jaunesniųjų klasių mokytoju.

Teisme

- Liudininke, kalbėkite tik tai, ką matėte, o ne tai, ką girdėjote. Kada gimėte? Ko tylite?
- Pone teisėjau, apie tai aš žinau tik iš kalbų...

Visur gerai

- Kokios būtybės gali gyventi jūroje ir sausumoje?
- Jūreiviai!

Vyriška filosofija

- Jūs, moterys, daugiausia priklausote nuo gyvulių pasaulio, - sako vyras žmonai. - Audinė, pavyzdžiui, atiduoda savo kailį jūsų apsiaustams, krokodilas savo odą - jūsų rankinukams, gyvatė - jūsų batukams, ir galų gale atsiranda asilas, kuris už visa tai užmoka.

Mamos patirtis

Jauna marti susipyko su vyru ir išbėgo pas savo motiną.
- Mama, kai aš išeidama uždariau duris, išgirdau, kad kambaryje garsiai pokštelėjo. Ar jis

tik nenusišovė? - būkštauja dukterė.

- Nesirūpink, dukrele. Jis greičiausiai iš džiaugsmo atkimšo šampano butelį.

Šeimoje

Žmona bara savo vyrą:
- Beveik kas vakarą vėlai persitrenki namo, pribudini mane, paskui negaliu užmigti.
- Duok daugiau kišenpinigių, tai pareisiu tik anksti rytą.

Apdraudos

- Kokią sumą aš turėsiu įmokėti, jeigu apdrausiu savo fermą?
- Iš viso 500 litų.
- Ir jūs garantuojate, kad gaisro atveju man išmokėsite 300 tūkstančių?
- Suprantama. Jeigu tik tyrimai nenustatys, kad jūs pats padegėte fermą.
- Aš taip ir žinojau, kad čia kažkas nedoro!

Geras užsiėmimas

- Ką veiki?
- Nieko.
- Gerą radai užsiėmimą!
- O, visai nebloga, tik labai didelė konkurencija.

Tik **DARBININKE** Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos. Skaitykite **DARBININKĄ!**

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

FEBRUARY PICK-UP SCHEDULE

02/13 TUES	PUTNAM, CT	11:00
02/15 THURS	NEWARK, NJ	11:00
02/17 SAT	BROOKLYN, NY	12:00
02/19 MON	NEW BRITAIN, CT	11:00
02/19 MON	NEW HAVEN, CT	2:00 PM
02/19 MON	WATERBURY, CT	4:00 PM
02/22 TURS	PHILADELPHIA, PA	11:00
02/23 FRI	KEARNY, NJ	11:00
02/23 FRI	PATERSON, NJ	1:00 PM
02/29 FRI	NEWARK, NJ	11:00

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$550 r.t.

Chicago-Vilnius-Chicago \$570 r.t.

One way to Vilnius \$360



FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

VASARIO mėn. siuntinius priimsime šiose vietovėse:

BRIDGEPORT, CT	vasario 18	3:00 - 4:00 val. p.p.
NORWOOD	vasario 20	5:30 - 6:30 val. p.p.
PUTNAM, CT	vasario 22	1:00 - 2:30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	vasario 22	4:00 - 6:00 val. p.p.
BROOKLYN, NY	vasario 24	12:00 - 4:00 val. p.p.
WASHINGTON, DC	vasario 25	2:30 - 5:00 val. p.p.
BALTIMORE, MD	vasario 25	6:00 - 7:00 val. vak.
PHILADELPHIA, PA	vasario 26	9:00 - 10:00 val. ryto
ATHOL, MA	vasario 27	3:30 - 5:30 val. p.p.
KENNEBUNKPORT, ME	vasario 28	11:00 - 12:00 val. ryto
Albany-Schenectady, NY	vasario 29	7:00 - 8:00 val. vak.

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

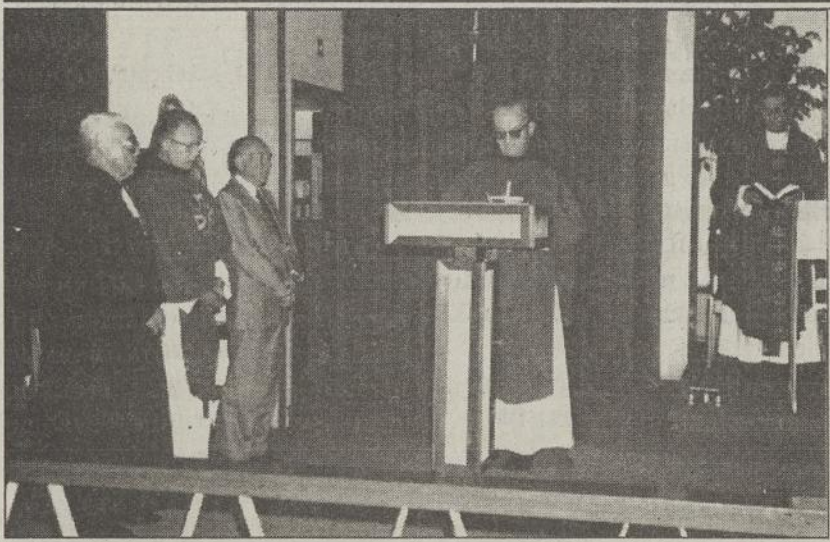


Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780



Ekumeninių pamaldų metu š. m. sausio mėn. 21 d. St. Petersburg, FL, evangeliją skaito Tėv. S. Ropolas. Kairėje evangelikų reformatų kunigas dr. E. Gerulis, pamaldose pasakęs pamokslą; svečias iš Toronto kun. A. Simanavičius ir p. Rymantas. Dešinėje kun. dr. Matas Čyvas.



Po ekumeninių pamaldų.

Vyskupas ekumeninėse pamaldose

Š. m. sausio 21 d. St. Petersburg, Šv. Vardo bažnyčioje įvyko iškilmingos ekumeninės pamaldos krikščionių vienybės oktavos proga. Pamaldose dalyvavo apie 350 tikinčiųjų ir 8 dvasininkai: vyskupas Paulius Baltakis, OFM, tėvas Steponas Ropolas, OFM, kun. dr. M. Čyvas, tėvas Jurgis Gailiusis, OFM, kun. Jonas Gasiūnas, kun. dr. Eugenijus Gerulis, kun. M. Kirkilas ir tėvas Augustinas Simanavičius, OFM, iš Toronto. Pasveikinimo žodį tarė vyskupas Paulius Baltakis, primindamas, jog jau 30 metų, kai lietuvių tarpe veikia ekumeninis sąjūdis.

Šv. Rašto skaitinius skaitė katalikų atstovė Regina Mikailienė, o evangelikų reformatų atstovas - prof. K. Devenis. Evangeliją skaitė misijos ydovys kun. Steponas Ropolas, OFM. Ekumeninės visų krikščionių veiklos apžvalginį pamokslą pasakė evangelikų reformatų kunigas dr. Eugenijus Gerulis.

Pamaldų metu solo giedojo operos solistė Roma Mastienė ir svečias iš Toronto, bosas A. Simanavičius. Akomponavo muz. Regina Dittkienė.

Po pamaldų vyskupas dalyvavo Lietuvių Klube ir po pietų pasakojo apie lietuvių Karaliaučiaus srityje ir plačiuose Sibiro plotuose. Pasidalino jų rūpesčiais, pergyvenimais bei viltimis ir perdavė Sibiro lietuvių sveikinimus kitur gyvenantiems tautiečiams.

Brockton, MA

Rengiamės minėti Vasario 16-ąją

Brocktono lietuviškų organizacijų atstovai, sukviešti Lietuvių Bendruomenės Brocktono apylinkės pirmininko Stasio Eivos, nustatė tokią Vasario 16-tos minėjimo tvarką:

Vasario 16 d. 10:00 val. ryto organizacijų atstovai apsilankys pas miesto merą, kuris pasirašys proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-tą Lietuvos šventę Brocktono mieste.

Sekmadienį, vasario 18 d. 10:15 val. ryto iškilmingos šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje už Lietuvos laisvės kovotojus; organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Vėliavas tvarko Brocktono šaulių kuopos pirmininkė Stasė Gofensienė. Po šv. Mišių prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo padedamas vainikas ir vykstama prie miesto rotušės nuleisti Lietuvos vėliavą, kuri iškilmingai buvo pakelta Vasario 11 d. ir visą savaitę ten plėvesavo, skelbdama Brocktono gyventojams, kad Lietuva gyva.

Pagrindinė minėjimo dalis Vasario 18 d. 3 val. p. p. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kalbės Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos pirmininkas Česlovas Mickūnas. Meninę programą atliks Bostono etnografinis ansamblis "Sodauto", vadovaujamas Gitos Kupčinskienės.

I minėjamą kviečiami Broctono miesto ir Massachusetts valstijos atstovai. Valdžios atstovų

kvietimu rūpinasi advokatas William Pribušauskas.

Rengiantis Vasario 16-tos minėjimui aktyviai ir solidariai pasireiškė: Šv. Kazimiero parapija, Lietuvių Bendruomenė, Šaulių Sąjunga, BALF'as, Lietuvos Vyčiai, Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga, Montello Lietuvių Tautinis Klubas ir Sandaros Klubas.

Visi Brocktono ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai susirinkti paminėti Lietuvos Nepriklausomybės 78-tąją sukaktį.

Stasys Eiva, Brockton, MA. Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos pirmininkas Česlovas Mickūnas kalbės Brocktone per Vasario 16 minėjimą **Vasario 18 d. 3 val. p. p. Šv. Kazimiero parapijos salėje.** Bostono etnografinis ansamblis "Sodauto", vadovaujamas Gitos Kupčinskienės, atliks programą Brocktone per Vasario 16 minėjimą **Vasario 18 d. 3 val. p. p. Šv. Kazimiero parapijos salėje.**

Premjeras sugrąžino indėlį į banką

Vilnius, sausio 29. Ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus indėlis - 135,162 litai 11 centų - kurį jo padėjėjas Juozas Palionis gruodžio 18 d. išėmė iš Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko, buvo sugrąžintas į banką, pranešė Vyriausybės atstovas spaudai.

Nepriklausomybės šventės minėjimas Philadelphijoje

Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos apylinkės valdyba ruošiasi iškilmingai paminėti Vasario 16-tąją, Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 18 d., pradedant šv. Mišiomis 10:30 val. ryto Šv. Andriejaus lietuviškoje parapijoje, 19-tos ir Wallace gatvių sankryžoje. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis, moterys bei jaunimas, pasipuošę tautiniais drabužiais, isijungti į procesiją.

Akademinei minėjimo programa bus tęsiama 2 val. p. p. Lietuvių Namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Allegheny Ave. Pagrindinė šventei skirtą kalbą pasakys jaunos kartos visuomenininkas Edvardas Tuskenis, pereitą rudens pradėjęs dirbti Lietuvos ambasadoje Washington, ambasadoriaus patarėju ryšiams su visuomene. Gimęs New Yorko valstijoje, augęs Chicagoje, Edvardas buvo veiklus daugelio jaunimo organizacijų dalyvis. 1989 - 1991 m. Edvardas dirbo Lietuvoje, Sąjūdžio informacijos agentūroje Vilniuje ir po Kovo 11-tosios - Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos informacijos biure ir AT prezidiumo sekretariate. Edvardas taip pat yra dirbęs Laisvosios Europos radijo lietuvių skyriuje Munchene ir bendradarbiavęs žurnaluose "Pasaulio lietuvis", "The Lithuanian Review" ir "The Baltic Independent". Asmeniškai pergyvenęs Lietuvai kritiškiausius įvykius ir šiuo metu dirbdamas nepriklausomai Lietuvos Respublikai, Edvardas Tuskenis yra jauna, bet su plačia patirtimi asmenybe.

Minėjime asmeniškai dalyvaus

ir lietuvišką visuomenę pasveikins bei miesto proklamaciją įteiks Philadelphijos meras Ed Rendell. Šiuo metu Ed Rendell turbūt yra plačiausiai pažįstamas ir teigiamiausiai įvertinamas iš visų didmiesčių merų Amerikoje.

Meninę minėjimo dalį atliks tautinių šokių grupė "Žilvinas", vadovaujama Esteros Washofsky. Tai įvairaus amžiaus ir kelių Amerikos lietuvių kartų tautinių šokių mėgėjų grupė, kurios tarpe yra ir ne lietuvis pedagogas Alex Cox, grupės akordionistas bei LB apylinkės valdybos narės Lynn Cox vyras. Programoje taip pat dalyvaus Vinco Krėvės šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokiniai. Po minėjimo - bendros visų atsilankiusiųjų vaišės ir pabendraavimas toje pačioje Konstantino Čiurlionio salėje.

Prieš minėjimą Lietuvių Namų vidurinėje salėje bus galima gauti cepelinų, balandėlių ir kitų lietuviškų valgių pietus, kuriuos kasmet šia proga gamina Juozas ir Ona Mykoliaičiai.

Philadelphijos LB apylinkės valdybą sudaro Roma Krušinskienė, pirmininkė, Tomas Dantata, Jeanne Dorr, Carl Kazakauskas ir Lynn Cox. Vasario 16-tosios minėjimo rengimo darbams talkina visa eilė vietinių lietuviškų organizacijų narių.

Primintina, kad Philadelphijos LB apylinkė turi savo radijo pusvalandį "Bendruomenės balsas", girdimą kiekvieną šeštadienį 9 val. ryto per radijo stotį WTEL 860 AM banga. Kviečiame klausytis "Bendruomenės balso" laikų, kuriose smulkiau pranešama apie vietinę veiklą ar galimus įvykių pasikeitimus dėl žiemos orų.

Teresė Gečienė

Knygos - geriausia dovana

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. 328 psl. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

"Lithuania 700 Years", angliška parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Turi garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinį. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis; 456 psl. Kaina 25 dol., iskaitant ir persiuntimą.

"Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl., puikiai išleista. Spalvotas viršelis - A. Sut

Skandinavija turėtų padėti Baltijos šalims

Bonn, sausio 21 d. Vokietijos kancleris Helmut Kohl mano, kad Suomija ir kitos Skandinavijos valstybės turi aktyviau prisidėti gerindamos Baltijos šalių

padėti, kad šios galėtų tapti Europos Sąjungos narėmis.

Suomija mielai sutinka padėti Baltijos šalims, nes jos yra arti mos geografiškai ir istoriškai.

Sumainyti aukso žiedai

Laima Jankauskaitė ir Richard Widmer 1995 m. rugsėjo 17 d. Apreiškimo par. bažnyčioje Brooklyn, NY, sumainė aukso žiedus. Prie Dievo altoriaus jų pažadus priėmė klebonas emeritus kun. Jonas Pakalniškis. Vestuvių puota vyko Ridgefield, CT, miestelio salėje. Jaunosios tėveliai Vida ir Algirdas Jankauskai drauge su jaunojo tėveliu Joseph Widmer linki jauniems gražaus gyvenimo ir gausių Dievo malonių.



Laima Jankauskaitė ir Richard Widmer

Pokalbis su VIOLETA URMANAVIČIŪTE (*Violeta Urmana*), dainuojančia Milano La Scaloje, Paryžiaus Nacionalinėje operoje, Ženevos didžiajame teatre, Barselonoje ir kitose garsiausiose pasaulio scenose.

Aš gyvenu labai chaotišką gyvenimą - viešbučiuose, nesiskirdama su savo lagaminais, kuriuose ir drabužiai, ir daiktai, ir knygos, ir klavyrai.

Prikraunu juos tiek, kad neįmanoma nuo žemės pakelti. Juk tenka gyventi porą mėnesių Paryžiuje, paskui - Berlyne, paskui - Vienoje. Mėnesį repetuoju, o paskui kas trečią dieną spektakliai. Repeticijos - labiausiai įtemptas laikas. Kai prasideda spektakliai, lengviau. Grįžusi į Muncheną kitą sykį laiko teturiu daiktams lagamine pakeisti.

Tai kur Jūsų namai - gimtojoje Marijampolėje ar Munchene?

Munchene - ten mano draugai, profesorius, mokytojai. Aš išimylėjau tą miestą vos iškėpusi geležinkelio stotyje jo oro. Atrodė, būtent ten mano vieta. Juk būna, kad ir metus negrįžtu į Lietuvą. Tik šiemet jau trečią kartą.

Munchene stažavausi dvejus metus pas prof. J. Loiblį ir lygiagrečiai dirbau operos studijoje. Šį darbą galima pavadinti pirmuoju kontraktu. Mano solinė premjera prasidėjo tik prieš dvejus metus. Tačiau per tą laiką teko dainuoti su garsiais ar garsėjančiais atlikėjais - S. Rameyumu, G. Schnaut, J. Varady, P. Burchuladze, C. Colombara, M. Manuguerra, N. Ghiuselevu, M. Guleghina. Tai pirmiausia galimybė pasimokyti.

O ko Jūs mokotės?

Aš dar nepasiekiau to, ką galiu su savo balsu. Reikia dar daug mokytis.

Ar daug dirbate?

Pirmiausia pati analizuoju tekstą, mokausi jį: Dirbu su dviem mokytojais: vokalo - su prof. J. Loiblu, o su M. Adler aptariame dramaturgiją, kaip pasiekti kuo daugiau balso atspalvių.

Šiais metais dainavau nelabai įdomų repertuarą - mažesnius vaidmenis dideliuose teatruose, metų pabaigoje daugiausia koncertavau. Man itin reikšmingas kūrinys - G. Mahlerio "Daina apie žemę". Ateinančiais metais dainuosiu pagrindinį savo repertuarą - septynias naujas partijas dideliuose teatruose. Tai Frika R. Wagnerio "Reino aukse", Azučena G. Verdi "Trubadūre", Preciozila G. Verdi "Likimo galioje", Santuca P. Mascagni "Kaimo garbėje", Kunica G. Verdi "Oberto" ("Philips" kompaktinio disko įrašas). Gaila, vietoj ketintos La Scaloje statyti G. Verdi "Aidos", kur būčiau dainavusi Amneris partiją, teks imtis Odio (Neapykantos) vaidmens V. Gucko "Armideje", o 1997-ųjų metų pradžioje laukia Kundri vaidmuo R. Wagnerio "Parsifalyje". Tikrai negaliu skustis savo likimu - per trumpą laiką pasiekiau nemažai.

Kas dabar daugiausia prasižėia į pasaulio operos sceną?

Daug rusų dainininkų. Ypač italų repertuare. Bet tai todėl, kad rusų tauta didelė. Labai daug amerikiečių. Ir be abejo, monopolį turi italai. Atrodo, kad itališka pavardė jau garantuoja lyrinę operos partiją. Ir publika lyg pakerėta ploja.

Operos dainininkas turi daug dėmesio skirti savo sveikatai. Jūs tauso-jate save?

Ne, tikrai netausoju. Bet prieš koncertus geriu daugiau vitaminų, o prieš važiuodama į Lietuvą, kur klimatas vokalistams nepalankus, vartoju imunitetą stiprinančius preparatus. Lietuvoje dainininkams sunku, ką jau kalbėti apie vaisius, jiems vos bulvėms užtenka pinigų. Be abejo, tausojant balsą, reikia mažiau kalbėti, maitintis taip, kad nestorėčiau. Reikia kreipti dėmesį ir į išvaizdą, nes karjeros pradžioje žiūri ir kaip tu atrodi. Gali išgirsti: čia ne mano tipas - per stora ir pan. Kartais net pageidaujama, kad, tarkim, rengdama partiją 1998 metams, tokia ir liktum, kokia esi dabar.

O pavarde sutrumpinote iš karto?

Tai buvo mano profesoriaus ideja. Jeigu net M. Callas susitrum-pino, tai aš dėl to taip pat neabejoju. Nes būdavo - perskaito pavardę iki vidurio, o paskui jau pradeda kikenti. Jei nori Vakaruose gyventi, tai turi jų principu laikytis.

kalbėjosi **Nika Aukštaitytė LA**

Worcester, MA

Vasario 16-osios minėjimas

Lietuvių organizacijų Taryba **Lietuvos valstybės įkūrimo 745 metų, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 78 metų ir antrojo atstatymo 6 metų sukakčių minėjimą rengs vasario 18 dieną, sekmadienį.**

10 val. ryto vyks iškilmingos šv. Mišios Aušros Vartų parapijos bažnyčioje už Lietuvą ir visus žuvusius dėl jos laisvės. Pakvietas ir mūsų vyskupijos valdytojas, vyskupas Daniel Reilly.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis, o jų nariai

uniformuoti. Tegu visos moterys, turinčios tautinius drabužius, juos dėvi.

3 val. popiet - minėjimas Maironio parko didžiojoje salėje. Pagrindinis kalbėtojas - **prof. dr. Vaidievtis Mantautas** iš Hartford, CT. Meninę dalį atliks Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės.

Tarybos valdyba prašo organizacijų ir atskirų asmenų dalyvauti pamaldose, minėjime ir palikti auką.

Janina Miliauskas

DARBININKAS



341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517.1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vasario 16-tos dienos minėjimas New Yorke rengiamas sekmadienį, vasario 18 d. dviejose vietovėse: pamaldos vyks 11:45 val. Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth, NY; akademinė programa vyks Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Smulkesnių informacijų žiūr. skelbime šiame puslapyje.

Kultūros Židinio kavinė vasario mėnesį veiks sekmadienį, vasario 18 d. Nors nuklystama nuo įprastinės datos - pirmojo mėnesio sekmadienio, bet rengėjai nori skaniai pavaišinti Vasario 16-sios minėjimo dalyvius lietuviškais pietumis ir vakariene. Kavinė veiks Kultūros Židinio mažojoje salėje nuo 1 val. popiet. Maisto bus galima gauti ir po minėjimo.

Prof. prel. Antanas Rubšys vasario 8 d. Finnair lėktuvu išskrido į Vilnių, kur užtruks apie mėnesį laiko. Tris savaites dėstys Šv. Raštą Kauno universiteto doktorantams. Vasario 16-os minėjime dalyvaus valstybinių literatūros premijų įteikime. Jam paskirta premija už Senojo Testamento vertimus.

Vysk. Pauliaus A. Baltakio, OFM, artimiausios veiklos kalendorius

Vasario 8 d. - 28 d. - Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus lietuvių lankymas.

Kovo 6 d. - 29 d. - Gavėnios rekolekcijos Daytona Beach, Pompano Beach, Juno Beach, Miami lietuviams.

Balandžio 13 d. - Cambridge, MA, - Sutvirtinimo Sakramentas.

Balandžio 14 d. - Boston, MA, - Sutvirtinimo Sakramentas.

Balandžio 16 d. - Bayonne, NJ, - Sutvirtinimo Sakramentas.

Balandžio 21 d. - Baltimore, MD, - Sutvirtinimo Sakramentas.

Balandžio 28 d. - Lemont, IL, - Sutvirtinimo Sakramentas.

Pianistė Dalia Sakaitė ir smuikininkė Rachel Varga išpildys Beethoven, Franck ir Sinding veikalus ketvirtadienį, vasario 29 d., 5:30 val. p.p. Light-house, Kramer recital series, 111 East 59th St., Manhattan (tarp Park Ave. ir Lexington). Įėjimas - nemokamas.

ATLANTA Import, Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims vasario 17 d. nuo 12 iki 1 val. popiet, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. Firmos atstovas paima siuntinius ir iš namų.

Rašytojas Paulius Jurkus, "Darbininko" redakcijos kolektyvo narys, ilgesnį laiką atstogavęs Floridoje, vasario 10 d. sugrįžo į New Yorką.

Lietuvių Atletų Klubu valdyba praneša, kad vaikų ir jaunuolių, lankančių LAK sporto treniruotes, skaičius auga. Dabar treniruotės vyksta du kartus per savaitę: pirmadieniais ir trečiadieniais, nuo 7 val. vak. Planuojamos rungtynės su Philadelphia sportininkais. Prašome tėvelius atvežti vaikus pabendrauti bei mokytis sportuoti.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, šeštadienį, vasario 24 d. nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius iš namų.

Tradicinė Kaziuko mugė šiemet rengiama sekmadienį, kovo 3 d., Kultūros Židinyje - 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Mugė prasidės 12 val. - vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, aukos mišias skautų intencija. Visi norintieji dalyvauti mugėje prašomi kreiptis į **Vida Jankauskiene**, tel. (718) 647-2434.

Dvi menininkės Vasario 16-sios šventės minėjime

Švenčiant Vasario 16-tos šventę New Yorke vasario 18 d., sekmadienį, Kultūros Židinyje meninė programos dalį atliks iš Bostono atvykusi solistė Marytė Bizinkauskaitė (sopranas). Jos vokalą fortepijono muzika palydės dabar jau New Yorke gyvenanti pianistė Dalia Sakaitė. (Taip pat pasirodys ir naujai "atgimęs" tautinių šokių ansamblis "Tryptinis", vadovaujamas Laimos Šileikytės - Hood ir Aldonos Marijošienės.)

Solistė Marytė Bizinkauskaitė New Yorke dainavo prieš 10 metų (1985 m.), Apreiškimo parapijos surengtame koncerte. Dalyvavę tame koncerte ją ir dabar su džiaugsmu atsimena. Dabar, po dešimtmečio, pravartu prisiminti ir peržvelgti jos dainos garsais nužymėtą kelią.

M. Bizinkauskaitė muziką ir dainavimą studijavo Curtis muzikos institute ir Bostono muzikos konservatorijoje, kurioje savo studijas apvainikavo "Master of Music in Opera Performance". Bestudijuodama repetau ir dainavo operose: Puccini "Suor Angelica", Debussy "Prodigal Son", Cavalli "L'Egisto", Rossini "A Turk in Italy" ir kitose.

1985 metais dalyvavo konkurse "National Council Metropolitan Opera Auditions" ir pateko į 11-kos finalisčių tarpą. Finalisčių koncertas įvyko Metropolitan operos rūmuose. Po koncerto muzikos kritikai Marytei Bizinkauskaičiai parodė išskirtinį

dėmesį. "The New York Times" rašė: "Niekas kitas, o tik Marytė Bizinkauskas užbūrė koncerto dalyvius savo virtuozišku dainavimu ir bravūra...". Daily News" kritikais Bill Zakariasen rašė: "Galingas Ms. Bizinkauskas balsas, atliekantis ariją iš operos Rusalka, susilaukė didžiausių publikos ovacijų".

Po to koncerto šešiams turistiniams koncertams Marytė angažavo South Jersey simfoninis orkestras.

M. Bizinkauskaitė dainuoja Amerikos operų teatruose, atlikdama pirmaeilius vaidmenis įvairiuose operų pastatymuose. Kovo ir balandžio mėnesį Lowell operoje ir Bostono Bel Canto operoje ji dainuos Violetos partiją Verdi "Traviatoje".

Su New Opera Company of Chicago, pačiam kompozitoriui diriguojant, dainavo Dariaus Lapinsko operos "Dux Magnus" premjeroje.

Marytė, kaip solistė, reiškiasi ne tik operose, bet ir pasirodo su simfoniniais orkestrais. Ne kartą ją matėme ir TV ekranuose.

1989, 1991 ir 1992 metais viešėdama Lietuvoje, M. Bizinkauskaitė dainavo Vilniaus ir Kauno operų teatruose. G. Puccini operų pastatymuose Lietuvoje ji atliko Cio Cio San vaidmenį "Madam Butterfly" ir Musettos - "La Bohème", o taip pat Hanos Glavari F. Lehar operetėje "Merry Widow".

1991 m. Lietuvos parlamento

rūmuose M. Bizinkauskaitė koncertavo Aukščiausios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui ir Parlamentą saugojusiems igulos vyrams.

Pianistė Dalia Sakaitė New Yorko lietuvių visuomenei nėra svetima. Ją, nors ir ne dažnai, tekdavo išgirsti Kultūros Židinyje.

D. Sakaitės pirmieji fortepijono muzikos mokytojai buvo Genė Korsakienė, Birutė Smetonienė ir Andrius Kuprevičius. Dvejus metus studijavo Hamburgo konservatorijoje, Vokietijoje, o kitus dvejus metus - Amerikoje. Muzikos studijas baigė Manhattan muzikos mokykloje, gaudama magistro laipsnį. Šiuo metu ruošia daktaratą South Carolina universitete.

Dalia su savo koncertais yra aplankiusi daugelį JAV ir Kanados miestų: Baltimorę, Clevelandą, Rochesterį, Hartfordą, Bostoną, Miami, West Palm Beach, Torontą, Londoną. 1987 metais buvo pakviesta į Lietuvą ir ten, Vilniuje ir Kaune, atliko po vieną koncertą.

Dalia turi savo muzikos studiją, kurioje duoda pamokas ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Nuo 1993 m. dėsto muziką Light-house Muzikos mokykloje regėjimo trūkumus turintiems studentams.

Atsilankiusieji Vasario 16-sios minėjime džiaugsis išgirdę šias abi menininkes, o nusivylusių - tikrai nebus.

p. palys



Kaunas žiemą Nepriklausomybės laikais.

V. Maželio nuotr.

DARBININKUI paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, atsiunte metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 5 dol.: Aldona Gervickas, Peoria, AZ; S. Adamonis, Los Angeles, CA; Rymantė Barauskas, Los Angeles, CA; Rev. Bronius Kaunas, OSJ, Santa Cruz, CA; J. Saulys, Branford, CT; Mary Werbitskas, Granby, CT; Birutė Karmazinas, Groton, CT; E. Narbutas, Manchester, CT; Mrs. S. J. Jaras, Meriden, CT; J. Knezenas, New Britain, CT; Vinc. Plekaitis, New Haven, CT. Mary Johnson, Putnam, CT; J. Kriauciunas, Putnam, CT; A. Igaunis, Waterbury, CT; D. Banevicius, W. Hartford, CT; A. Jalinskas, W. Hartford, CT; Birutė Kukler, West Haven, CT; E. Ziurys, Jr, Wethersfield, CT; Mrs. H. Anthaney, Lewes, DE; J. Juodis, Beverly Hills, FL; B. K. Gudaitis, Clearwater, FL; R. Krulikas, Ft. Myers, FL; P. Miksys, Juno Beach, FL; VI. Zibas, Juno Isles, FL; Pr. Damijonaitis, Ormond Beach, FL; J. Budrevicius, Palm Beach, FL; M. E. Donohue, Port Richey, FL; Elena Damijonaitis, Riviera Beach, FL; Otilija Siemaska, Surfside, FL; F. V. Mi-

siunas, Stuart, FL; Vyt. Rubas, Riverside, IL; V. Karalius, Jr, Baltimore, MD; Madeline Stabinsch, Attleboro, MA; J. Dabrega, Brockton, MA; Otilija Baliunas, Brockton, MA; Rev. Clement Kasinskas, CP, Cambridge, MA; Mrs. Jos. Gudukas, Centerville, MA; Elena Strazdas, Centerville, MA; J. Vasys, Dedham, MA; V. Vaitkunas, Milford, MA; Marija Betscharow, Newton, MA; Helene Dousa, Watertown, MA; C. J. Bazikas, Worcester, MA; Jadvyga Spirauskas, Worcester, MA; J. Jankus, Bedford, MI; K. Juzaitis, Hoboken, NJ; A. A. Lio-bis, Middlesex, NJ; Kotryna Graudis, Milltown, NJ; F. Mackevicius, Old Bridge, NJ; Kristina Senulis, Paterson, NJ; Julia Kepenis, Ringwood, NJ; Anelė C. Andrews, Roselle, NJ; J. Karpus, Toms River, NJ; Izabele Bartasius, Williamstown, NJ; St. Ralys, Amsterdam, NY; V. Salomonas, Centerport, NY; Birutė Ashebergas, Elmhurst, NY; Casimiera Genevich, Elmhurst, NY; Lione J. Mathews, Flushing, NY; Ms. T. Budininkas, Jamaica, NY; V. J. Grajauskas, Jeffersonville, NY; M. Molynas, Kew Gardens, NY; J. Orentas, Ridgewood, NY; Regina Bork, Woodhaven, NY; S.

Karmazinas, Woodhaven, NY; A. Lukosevicius, Woodhaven, NY; A. J. Sabalis, Woodhaven, NY; Zofija Sipaila, Wayland, NY; Rev. J. Bacevice, Cleveland, OH; Stasė Kaselis, Cincinnati, OH; Mrs. Barbara Taraska, Wickliffe, OH; V. Shimkus, Dalton, PA; Teresa Mazeika, Devon, PA; Br. Sudžinskas, Hellertown, PA; Kiekviena auka yra didelė pagalba *Darbininkui*. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti. Nuoširdžiai dėkojame *Darbininko* administracijai

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401.

sk.

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus. Gali gyventi šeimoje. Skambinti (718) 348-4709.

sk.

Tuo pat reikalinga moteris prižiūrėti dviejų metų berniuką. Gali gyventi šeimoje arba atskirai Albany apylinkėje. Skambinti: (518) 372-6529.

sk.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta Darbininko nr. 29, aukojo:

Sister m. Angela, Chicago, IL. - 10 dol.;

Mr. Mrs. F. S. Rajeckas, Waterford, CT.-25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokėstį.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgalio-tiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, komercinės siuntos laivu arba oro paštu - **air cargo. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (314) 436-7772. CON-NECTICUT valstijoje (203) 232-6600. (sk.).

Skelbkites DARBININKE pasidalinkite džiaugsmu, sveikinkite, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!
Jūsų pageidavimai- mūsų rūpestis.

DARBININKAS

OSVALDO BALAKAUSKO
kūrinio Solza-Gala

PREMJERA

atlieka JEFFREY KRIEGER elektronine violončele ketvirtadienį, vasario 29 d., 8 val. vakaro
Renee Weiler Concert Hall
46 Barrow Street, NYC
Bilietai kainos 8 dol., studentams ir pensininkams 4 dol.
Bilietaus užsisakyti iš anksto tel. (212) 242-4770.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 78 metų sukakties

MINEJIMAS

įvyks sekmadienį, vasario 18 d.:

11:45 val. -- MIŠIOS - Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth.
Giedos Apreiškimo ir Atsimainymo parapijų chorai. Vad. Asta ir Virg. Barkauskai
Pamokslą sako Prel. Pr. Bulovas
Tolimesnė programa vyks Kultūros Židinyje 361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY

1:00 val. popiet -- *Pietūs* mažojoje Kultūros Židinio salėje. Veiks Kultūros Židinio kavinė.

3:30 val. popiet -- *Akademinė programa:*
Atidaromasis žodis - *Laima Šileikytė-Hood*, NY LB apygardos valdybos pirm.
Invokacija - Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM., Pranciškonų vienuolyno viršininkas Brooklyne
Pagrindinis kalbėtojas - *Alis Vidūnas*, Vilniaus miesto meras
Meninė dalis: solistė *Marytė Bizinkauskaitė* iš Bostono; akomponuoja *Dalia Sakaitė*
"Tryptinis" - atlieka tautinius šokus.
Programą ves - *Aleksandras Maldutis*

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia:

JAV LB New Yorko apygardos valdyba
Amerikos Lietuvių Tarybos NY skyrius
Tautos Fondas